Ազգ
Azg
armenian daily
10 ՅՈՒՆԻՍ 1997 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ #106 (1360)

Ադրբեջանից Հայաստան նավթի ընդհատակյա մատակարարումնե՞ր

ԲԱՔՈՒ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ադրբեջանից Հայաստան նավթամթերքների ընդհատակյա մատակարարումները չեն դադարել Լեռնային Ղարաբաղում զինված հակամարտության նույնիսկ ամենաթեժ շրջանում, հաղորդվում է Բաքվի «Ազադլիգ»» թերթի շաբաթօրյա համարում։ Ադրբեջանից Հայաստան բենզինի եւ այլ նավթամթերքների մատակարարումը մինչեւ հիմա հանրապետության ստվերային տնտեսական կառույցներում համարվում է բիզնեսի ամենաեկամտաբեր ձեւերից մեկը, ասվում է հոդվածում։ Թերթի ոնդմամբ, ադրբեջանական նավթով բեռնված ցիստեռնները Հայաստան են ուղարկվում Վրաստանի տարածքով։ Այդ եղանակով Ադրբեջանից Հայաստան է արտածվում ամսական մինչեւ 5–10 հազար տոննա վառելիք։ Ինչպես հաղորդում է ANS-press գործակալությունը, մեկնաբանելով լրագրային հրապարակումը, Ադրբեջանի ազգային անվտանգության նախարար Նամիգ Աբասովը հաստատել է, որ հանրապետության իրավասու մարմինները տվյալներ ունեն ստվերային կառույցների կողմից Հայաստան վառելիքի ընդհատակյա արտածման վերաբերյալ։ Սակայն նման մատակարարումների ծավալի առնչությամբ նա կոնկրետ թվեր չի նշել։ Նրա խոսքերով, ներկայումս դրա վերաբերյալ բոլոր հաղորդումները մանրակրկիտ ուսումնասիրվում եւ ստուգվում են։ Նախարարը հայտարարել է, որ հետաքննության արդյունքները շատ շուտով կիրառարկվեն եւ մեղավորները կպատժվեն։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Սոցիալական հիմնախնդիրները բախում են ԱԺ-ի դարպասները

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԱԺ-ի հունիսի 9-ի նիստում օրակարգի հաստատումից հետո ֆինանսների նախարար Արմեն Դարբինյանը ներկայացրեց ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին օրենքի նախագծում կատարված մի քանի հստակեցումներն ու ճշգրտումները։ Մասնավորապես նշվեց, որ ներկայացվող տարբեր ակում սահմանազատվել են ղեկավարության... տեսքերի եւ վերահսկողական գործառույթները, ճշտվել է նաեւ բյուջեի հաշվին կատարվող ծախսերի կազմը, սկզբունքային փոփոխություններ է ենթարկվել նաեւ դոտացիաների հաշվարկման մեխանիզմը։ Այսօրինակ բացասությունից հետո 122 «կողմ»-ով I-ին ընթերցմամբ ընդունվեց ՀՀ օրենքի նախագիծը ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին»։

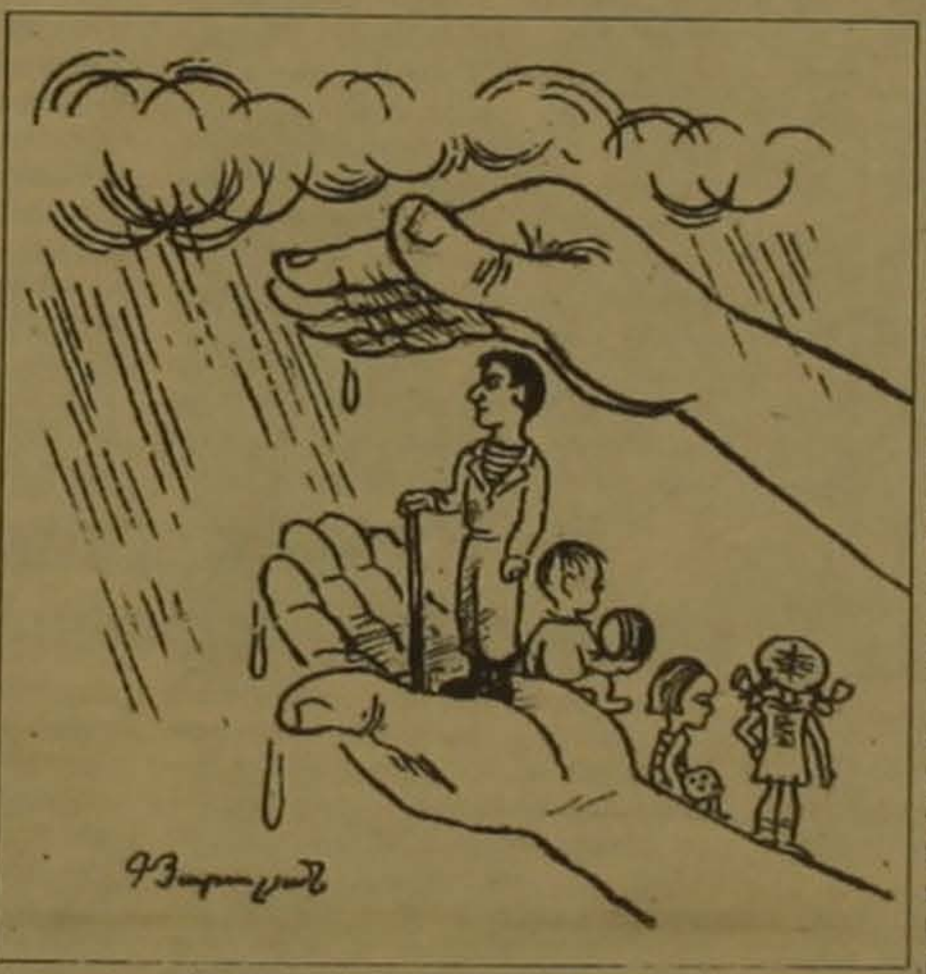

Այնուհետեւ վերսկսվեց «ՀՀ-ու հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանվածության մասին», «Զինծառայողների եւ նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության մասին» եւ «Բռնադատվածների մասին» ՀՀ օրենքներում փոփոխություններ կատարելու մասին օրենքի նախագծի վերջին քննարկումը (մինչ ԱԺ-ի նիստը մի մեծ խումբ թոշակառուներ, հաշմանդամներ հավաքվել էին ԱԺ-ի Դեմիրճյան մուտքի մոտ՝ պահանջելով իրենց չզրկել սոցիալական արտոնություններից)։

ԱԺ սոցիալական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Գ. Ղարիբջանյանը նշեց, որ այս նախագծով ոչ միայն չեն կրճատվել գործող արտոնությունները սոցիալապես անապահով մի քանի խմբերի նկատմամբ, այլեւ հավելում է կատարվել այդ ցանկում։ Մասնավորապես նշվեց, որ այն ընտանիքները, որ կան «մանկուց հաշմանդամ» կատեգորիայից պատկանող մարդիկ, կօգտվեն արտոնությունների նույն համակարգից։ Օրենքի ներկայացվող նախագծում փոփոխության են ենթարկվել «միայնակ թոշակառու» կատեգորիային պատկանող անձանց հատկացվող արտոնությունները։

Տես ➧ էջ 2

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ-ը զինուժ չի ուղարկելու ղարաբաղյան հակամարտության գոտի

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտի խոսնակ Նիկոլաս Բյոռնսը հերքել է մամուլում տարածված տեղեկությունները, թե Մ. Նահանգները մտադիր է զորամիավորումներ ուղարկել Կասպից ծովի տարածաշրջան՝ տեղի նավթը վերահսկելու նպատակով, ինչպես նաեւ Հայաստան եւ Ադրբեջան խաղաղապահ զորքեր ուղարկելու մասին լուրերը։ «Բացարձակ կեղծիք է, ասել է Բյոռնսը, Մ. Նահանգները ոչ մի դեպքում չի օգտագործի ամերիկյան զինուժն աշխարհի այդ մասում»։ «Մինչդեռ, շարունակել է նա, Մ. Նահանգները շարունակում է ջանքեր գործադրել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ լուծման համար»։

Վաշինգտոնում նախապատրաստվում են Ադրբեջանի նախագահի այցին

ԲԱՔՈՒ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ ԱՄՆ Ազգային անվտանգության խորհրդի Ռուսաստանի, Ուկրաինայի եւ Եվրասիայի դեպարտամենտի ղեկավար Մայք Մաստրոյի Բաքու ժամանումը առնչվում է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի ի Վաշինգտոն կատարելիք այցը նախապատրաստելու նպատակն ունի։ Արտաքին քաղաքականության հարցերի պետխորհրդական Վաֆա Գուլուզադեի եւ արտաքին գործերի նախարար Հասան Հասանովի հետ հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են անդրկովկասյան տարածաշրջանի անվտանգության հարցերը եւ ղարաբաղյան հակամարտության լուծման ուղիները։ Քննարկվել են նաեւ երկու երկրների միջեւ քաղաքական-տնտեսական հարաբերությունների ամրապնդման, ինչպես նաեւ Կասպիականի պաշարների համատեղ օգտագործման հարցերը։

«Գարդիանը» ադրբեջանական տարբերակն է ներկայացնում

ԼՈՆԴՈՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Անգլիական «Գարդիան» թերթն իր էջերից մեկի կեսը նվիրել է ղարաբաղյան թեմային։ Թերթի Ադրբեջանի թղթակցի ստորագրած հոդվածում խոսվում է «հայերի կողմից գրավված ադրբեջանական տարածքների» եւ «այդ տարածքներից հեռացած ադրբեջանցիների» մասին։ Թերթը գրում է, որ Հայաստանի հայերի զորակցությամբ Ղարաբաղի հայերը գրավել են ոչ միայն ամբողջ Լեռնային Ղարաբաղը, այլեւ Ղարաբաղի սահմաններից դուրս գտնվող «զանազան քաղաքներ», որտեղ, ըստ թերթի, «հայերը սկսել են քանդել հինը եւ ձեռնարկել նոր շինարարություն»։ «Հայերի նպատակն է այդ տարածքների միջոցով Ղարաբաղի շուրջը պաշտպանության ու անվտանգության գոտի ստեղծել», գրում է «Գարդիանը» եւ հայերի այդ նախաձեռնությունը նմանեցնում Իսրայելի ու Պաղեստինի միջեւ ստեղծված կացությանը։

ԵՐԵՎԱՆ

«ԱրմենՏելը» եւ «Կոնյակը» կդրվեն միջազգային աճուրդի

Երեկ տեղի ունեցած կառավարության նիստում, որը վարում էր վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանը, քննարկվեցին սեփականաշնորհման գործընթացին, առեւտրի կանոնակարգմանը, կառավարության օպերատիվ աշխատանքին վերաբերող հարցեր, ինչպես նաեւ մի շարք օրենքների նախագծեր։

Որոշումներ ընդունվեցին «ԱրմենՏել» հատուկ ձեռնարկություն փակ բաժնետիրական ընկերության պետական բաժնեմասը եւ «Երեւանի կոնյակի գործարան» պետական ձեռնարկությունը միջազգային մրցույթով սեփականաշնորհելու վերաբերյալ։ Որոշումներ կայացվեցին նաեւ որոշ պետական ձեռնարկությունների սեփականաշնորհման մասին։

Ընդունվեց հանրապետությունում վիճակագրական աշխատանքների ծրագիրը։

Մեծածախ առեւտրի կանոնակարգման նպատակով հաստատվեցին առեւտրի հիմնական կանոնները։

Նիստը հավանություն տվեց «Հայաստանի ազգային արխիվային ֆոնդի մասին» օրենքի եւ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում փոփոխություններ կատարելու մասին որոշման նախագծերին, որոնք կներկայացվեն Ազգային ժողով։

Կառավարության նիստում հաստատվեց նաեւ պետական բարձրագույն, միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների եւ քոլեջների 1997-98 ուսումնական տարվա ընդունելության պետական պատվերը։

ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

Կիմ Բալայանը նույնպես ազատ՝ դատարանի դահլիճից

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Կիմ Բալայանի գործը արընթաց կերպով հասեց վերջնագիծը. ԳԴ-ի կոլեգիան Գարիկ Մարգարյանի նախագահությամբ երեկ «գերակատարեց պլանը»՝ լսելով պետական մեղադրողի, հասարակական պաշտպաններ Վիտալի Դանիլովի եւ Ֆերդինանդ Ղազարյանի պաշտպանական ճառերը, Ադասի Արշակյանի «կիսապաշտպանական ռեպլիկը», պաշտպան Ռուբեն Սահակյանի նկատառումները մեղադրական ճառի որոշ դրույթների վերաբերյալ եւ, որ ամենակարեւորն է, դատավճիռը։ Վերջինիս համար դատական կոլեգիայի նախագահին պետք եղավ ընդամենը 3 ժամ։ (Համեմատության համար հիշեցնենք, որ «Սեպտեմբերի 25/1»-ի գործով վերջնական եզրակացության համար դատավորից պահանջվեց ավելի քան 3 շաբաթ)։

Միանգամից ասենք, որ Կիմ Բալայանն անպարտ ճանաչվեց ՀՀ քր. օրենսգրքի՝ իրեն առաջադրված 128-2 (տուժածին անօգնական թողնելու) եւ 234-1 (առորինի զենք պահելու) հոդվածներով եւ մեղավոր՝ 74-րդ հոդվածով (զանգվածային անկարգություններ կազմակերպելու համար), դատապարտվելով այդ հոդվածով սահմանված նվազագույն պատժաչափին՝ 2 տարի ազատազրկում։ Սակայն դատարանը հարմար գտավ, «մարդասիրաբար» կիրառելով ՀՀ քր. օրենսգրքի 41՛ հոդվածը, հետաձգել պատժի կրումը եւ Բալայանին ազատ արձակել դատարանի դահլիճից։

Տես ➧ էջ 3

Ա. Գասպարյան. Հայաստանը ոչ մի առնչություն չունի PKK-ին զինելու հետ

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ստամբուլից Արմենպրեսի սեփական թղթակիցը հաղորդում է, որ Թուրքիայի զինված ուժերի գլխավոր քարտուղար, գեներալ Էրոլ Օզքասնակը հունիսի 6-ի աստվածի ժամանակ հայտարարել է, թե Հյուսիսային Իրաքում վերջին լայնամասշտաբ գործողությունների ընթացքում զոհվել է 95 թուրք զինվոր, ոչնչացվել 2 ուղղաթիռ։ Գեներալը, ի հակակշիռ, նշել է նաեւ, որ անհետացման շեմին է անջատողական ահաբեկչական PKK կազմակերպությունը, որը մայիսի 14-ից մինչեւ օրս տվել է 2252 զոհ։

Անդրադառնալով քրդական կողմի պաշտպանողությանը, նա նշել է, թե Սիրիան, Իրանը, Հունաստանը, Սերբիան, Կիպրոսը եւ Հայաստանը որոշակի դեր են խաղում անջատողական ահաբեկիչներին զինելու եւ ուսուցանելու հարցում։ Նա նաեւ հայտարարել է, թե վերջին թուրքական ուղղաթիռները ոչնչացվել են ՍԱ-7ռ տիպի ռուսական հակաօդային հրթիռներով, եւ որ, ըստ Թուրքիայի հետախուզության տվյալների, այդ տիպի մոտ 50–60 հրթիռները ստացվել են Հայաստանից ու Իրանի տարածքով տեղափոխվել Հյուսիսային Իրաք։

Մեկնաբանելով թուրք գեներալի հայտարարությունը, ՀՀ ԱԳՆ խոսնակ Արսեն Գասպարյանը Ֆրանսպրես եւ Արմենպրես գործակալությունների թղթակիցներին ասաց, որ Հայաստանը ոչ մի առնչություն չունի Իրաքի քրդերին ռազմական օժանդակություն ցուցաբերելու, ինչպես նաեւ քրդական աշխատավորական կուսակցության գրոհայիններին վարժեցնելու հետ ու բազմիցս իր վրդովմունքն է արտահայտել ժամանակ առ ժամանակ Թուրքիայի կողմից ներկայացվող այս կարգի մեղադրանքների կապակցությամբ։ Նա նաեւ կարծիք հայտնեց, որ նման հայտարարությունների հետեւում կանգնած են Թուրքիայի այն ուժերը, որոնք ցանկանում են առավել սրել իրավիճակը տարածաշրջանում, եւ ում ձեռնտու չէ Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների կարգավորումը։

ԲՈՆՆ

Վոլֆան Վուրալ. «Եթե Հայաստանը զորքերը դուրս բերի Ղարաբաղից, Հայաստանն ու Թուրքիան լավ հարաբերություններ կունենան»

Հարցազրույց Գերմանիայում Թուրքիայի դեսպանի հետ

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

Բոննում Թուրքիայի դեսպանատան առջեւ ապրիլի 24-ի առիթով հավաքված բողոքի ցուցարարների մեջ միջահասակ մի մարդ կար, որ թուրքերեն վանկարկում էր «Մահ թուրքերին»։ Ասացին թուրք է, ամեն տարի ապրիլի 24-ին հայերի հետ ցույցի է գալիս։ «Թուրքիան ճգնաժամի մեջ է։ Կամ մեր ժողովուրդը կոչնչանա, կամ ընտրություն չկա առողջ ուժերը կգարգանան։ Մի ուժ, որ ցեղասպանության վրա է հիմնված եւ չի ճանաչում այն, միայն հաջորդ ցեղասպանությամբ կարող է իրեն պահել։ Դրա օրինակը կա հիմա քրդերի դեմ կատարվողը», ասաց թուրք պարոնը, երբ ներկայացրին, որ լրագրող եմ։

Օրեր հետո մեր առջեւ ձոնչոցով բացվեց հիշյալ դեսպանատան ճաղապատ դուռը։ Ժպտադեմ ստուգեցին մեր պայուսակները, ապա ներս հրավիրեցին։ Թուրքիայի դեսպան պրն Վոլֆան Վուրալին նախապես ուղարկածս հարցերը չէին ստիպել հարցազրույցից խուսափել։ Ընթերցողի ներողամտությունն եմ հայցում, ես էլ նման հարցազրույցի մեջ պիտի փնտրեի հարցեր, որոնք խիստ հայտնի են, մտատանջող, եւ հայ լրագրողն ունիվել՝ եւս պարտավոր էր դրանք չշրջանցել, բայց տարակույս ունեի, թե դրանց առկայությամբ պարոն դեսպանը կհրաժարվեր մեր հանդիպումից։ Թեեւ ընթացքում գլուխս տմտմացնելով չունկնդրեցի, բայց բնական ժամանակ առ ժամանակ արթնացող հակաճառությունս աշխատեցի զսպել, չէ՞ որ լրագրողիս հետաքրքրում է խոսակցիս տեսակետը։

Տես ➧ էջ 4

ԳԱԶԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Թուրքմենական գազի պարտքի մարումը՝ 1999-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքմենական գազի դիմաց Հայաստանի պարտքերը կուտակվել են 1994-95 թթ. ընթացքում, երբ գազամատակարարումն իրականացվում էր միջպետական մակարդակով: Ստացված գազն օգտագործվում էր էլեկտրաէներգիա արտադրելու համար, սակայն սպառողների կողմից վճարվում էր միայն օգտագործվածի 30 տոկոսը: Էլեկտրաէներգիայի համակարգը պարտք էր մնում Հայգազարդին, իսկ վերջին հաշվով կուտակվում էին Հայաստանի պետական պարտքերը:

Ըստ ՀՀ ֆինանսների նախարար Արմեն Դարբինյանի, Հայաստանի պարտքը, տոկոսներով հանդերձ, այժմ կազմում է 26 մլն դոլար:

Էկոնոմիկայի նախարարության կողմից մշակված եւ կառավարությունում հաստատված ծրագրի համաձայն, այդ պարտքերի զրոյացումը տեղի կունենա 1999 թվականին:

Դա առաջին հերթին կախված է էլեկտրաէներգիա սպառողների վճարումներից: Ի դեպ, վճարումների պատկերն այսօր լրիվ հակառակ պատկերն ունի, այժմ վճարվում է 70 տոկոսը: Դարբինյանը նշեց, որ պետք է պատրաստ լինել 1997-98 թվականների պլանավորված կորուստներին, աշխատելով դրանք հասցնել նվազագույնի: Ինչ խոսք, պարտքերը մարելու համար անհրաժեշտ է, որ բոլոր սպառողները, թե ձեռնարկությունները, թե բնակչությունը լրիվ մուծումներ կատարեն:

Աշգաբադում տեղի ունեցած բանակցություններում կողմերը հստակորեն տարանջատեցին Հայաստանի պետական եւ ձեռնարկությունների կոմերցիոն պարտքային պարտավորությունները: Կողմերը փաստեցին, որ 1996 թ. համար Հայաստանը կառավարական մակարդակով պարտքեր չունի, քանի որ գնումներն իրականացվում էր ձեռնարկությունների միջոցով: Նշենք, որ ձեռնարկությունների մակարդակով եւս որոշ պարտքեր են կուտակվել, որոնց վերաբերյալ նույնպես հնարավոր եղավ գտնել համատեղ ընդունելի լուծում:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Սոցիալական հիմնախնդիրները բախում են ԱԺ-ի դարպասները

Սկիզբը էջ 1

Այդ արտոնությունները «սահմանվում են ոչ թե միայնակ կենսաթոշակառուի համար, այլ միայն կենսաթոշակառուներից բաղկացած ընտանիքներին: Օրենքի նախագծում նշվում է, որ 1-ին եւ 2-րդ խմբի հաշմանդամներին, ինչպես նաեւ մանկուց հաշմանդամ երեխաներին ՀՀ տարածքում քաղաքային, ներքաղաքային եւ միջքաղաքային ուղեւորատար տրանսպորտի բոլոր տեսակներով անկախ սեփականության ձեւից (բացի տաքսիից) երթեւեկելու համար տրվում էր դրամական փոխհատուցում: Դրամական փոխհատուցում է տրվում նաեւ էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջեռուցման, ջրամատակարարման, ջրահեռացման, աղբահանման, ինչպես նաեւ հեռախոսի եւ ռադիոյի բաժանորդային վարձի վճարման համար:

Քաղաքային ուղեւորատար տրանսպորտի բոլոր տեսակներից անվճար երթեւեկելու իրավունքից օգտվում են զինծառայողները: Անվճար երթեւեկության իրավունքից օգտվում են նաեւ հաշմանդամ դարձած զինծառայողները, ինչպես նաեւ ծառայողական պարտականությունների կատարման ընթացքում զոհված զինծառայողների ընտանիքի անդամները: Տրանսպորտով երթեւեկելու համար դրամական փոխհատուցում է տրվում բռնադատվածներին: Բռնադատվածն ունի դեղորայքի արժեքի վճարման 50 տոկոս զեղչի իրավունք: Օրենքը 104 «կողմ» եւ 29 «դեմ»-ով ընդունվեց ամբողջությամբ: Օրենքը ՀՀ նախագահի ստորագրումից հետո գործողության մեջ կմտնի 1997 թ. հուլիսի 1-ից:

Երեկ նիստում 2-րդ ընթերցմամբ ընդունվեց ՀՀ օրենքի նախագիծը, որտեղ մասնավորապես նշված է.

«Այն կրոնական կազմակերպությունները, որոնց հոգեւոր կենտրոնները գտնվում են ՀՀ տարածքից դուրս, չեն կարող ֆինանսավորվել այդ կենտրոնների կողմից»: Բացի այդ, կրոնական «միջոցառումների համար կրոնական կազմակերպություններին չպատկանող դահլիճներ, համերգասրահներ եւ այլ տարածքներ հատկացնում են պետական մարմինները, հիմնարկները ՀՀ կառավարության կողմից լիազորված պետական մարմնի համաձայնությամբ, իսկ այլ կազմակերպությունները, ձեռնարկությունները, միավորումները նույն մարմնի գիտությամբ»:

ԱԺ-ի երեկվա նիստում 2-րդ ընթերցմամբ ընդունվեց ՀՀ օրենքի նախագիծը էներգետիկայի մասին: Նրանով սահմանվում են ՀՀ էներգետիկայի հիմունքները եւ իրավական, տնտեսական ու կազմակերպական հիմքերը: Օրենքը կարգավորում է ՀՀ պետական մարմինների եւ էներգետիկայի բնագավառի տնտեսավարող սուբյեկտների փոխհարաբերությունները, ներառյալ էլեկտրական եւ ջերմային էներգիայի, բնական գազի սակագները, էներգետիկայի բնագավառի լիցենզավորումը եւ էներգամատակարարի ու սպառողների հարաբերությունները:

ԱԺ-ի այսօրվա նիստում պետք է քննարկվեն օրենսդրական երկու նախաձեռնությունները զինապարտության մասին: Դրանցից մեկի հեղինակը կառավարությունն է, իսկ մյուսինը... ԱԺ նախագահ Բ. Արարքցյանը:

Երեկվա նիստի ավարտից հետո խնդրո առարկայի վերաբերյալ նիստ գումարեց «Հանրապետություն» միավորումը:

Հիշեցնենք, որ այս եռօրյայով ավարտվում է ԱԺ 5-րդ նստաշրջանը:

Նստացույցը հատեց հասարակածը, իսկ կարապները երգել դեռ չեն ուզում

Այսօր 5-րդ օրն է, ինչ Ազատության հրապարակում ընթանում է նստացույց: Ինչպես հայտնի է, հունիսի 6-ին, հենց այս նստացույցով ազդարարվեց մի շարք միջոցառումների սկիզբը, որոնց կիզակետը նախատեսված է արձանագրել հունիսի 13-ին համահայաստանյան հանրահավաքի օրը: Ազատության հրապարակին հարող խոտածածկի վրա խփված վրանը շրջապատված է հայտնի կարգախոսներով, իսկ Ազգային օպերայի հիմնական մուտքը ներկայացնում է նույնքան հայտնի պահանջներ: Ըստ երեւույթին նստացույցը կտեւի մինչեւ ուրբաթ օրը, իսկ հետո՝ միջոցառման պահանջների համաձայն...

Անցած օրերի ընթացքում արտառոց որեւէ միջադեպ չի գրանցվել: Օրինապահ մարմինների ներկայացուցիչները մշտապես հրապարակի տարածքում են...

Բողոքի մասնակիցների առօրյան անցնում է համապատասխան աջակցող բնույթի ստորագրություններ հավաքելով եւ «Ազգային համաձայնության դաշինքի» հայտարարության տարածմամբ: Հայտնի է, որ ս. թ. հունիսի 5-ին ընդդիմությունը դիմել է հայ ժողովրդին, կոչելով մասնակից դառնալ հունիսի 13-ի համահայաստանյան բողոքի միջոցառմանը: Ինչպես կարդում ենք դիմումում. «Ժողովրդի նոր ընդվզումին դիմակայելու այլեւս անընդունակ վարչախմբին սարսափեցնում է մեր հավաքական ուժը: Հունիսի 13-ը պետք է դառնա վարչախմբի նոր լուրջ պարտության եւ ժողովրդի հաղթանակի բաղձալի օրը մոտեցնող շրջադարձային հանգրվան»:

Հիմնական պահանջները, որոնք ներկայացվելու են համահայաստանյան հանրահավաքի օրը, կապված

են

ա) ՀՀ նախագահի, ԱԺ եւ տեղական ինքնակառավարման մարմինների նոր ընտրությունների (ժողովրդավարական օրենսդրությամբ),

բ) սահմանադրության ընդունման (Ազգային համաձայնության հիման վրա) խնդիրների հետ:

Ծրագիրը նախատեսում է նաեւ «մինիմում ծրագիր», այն է՝

ա) քաղաքական կազմակերպությունների գործունեության հավասար պայմանների ապահովումը,

բ) ՀՅԴ-ի իրավունքների պաշտոնական վերականգնումը,

գ) քաղաքական բնույթի դատավարությունների ու հալածանքների դադարեցումը եւ քաղբանտարկյալների ազատ արձակումը,

դ) վարչախմբի ռադիոյի եւ հեռուստատեսության մենաշնորհի վերացումը:

Քանզի «Ազգային համաձայնության դաշինքի» միակ հենարանը բնակչությունն է, ուստի եւ «մինիմում ծրագրում» տեղ են գտել նաեւ սոցիալական բնույթի պահանջներ կապված Հայաստանին հատկացվող վարկերի կողոպտման կանխման, սեփականաշնորհման քաղաքական գործընթացի դադարեցման, ինչպես նաեւ նմանատիպ այլ հարցերի հետ:

Ա. Գ.

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Գագիկ Շահբազյանը Ռուսաստանում դեսպա՞ն

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Որքանո՞վ են հավաստի այն լուրերը, համաձայն որոնց կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Գագիկ Շահբազյանը նշանակվելու է Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի Հանրապետության դեսպան: Այս հարցով «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակիցը դիմեց ՀՀ նախագահի մամլո ծառայություն, ինչպես նաեւ ՀՀ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչություն: Երկու աղբյուրներն էլ պատասխանեցին, որ այդ մասին առայժմ պաշտոնական տեղեկություններ չկան:

Պրն Շահբազյանը զբաղեցնում էր նաեւ Եվրամիությունում Հայաստանի ներկայացուցչության ղեկավարի պաշտոնը, որից նա վերջերս ազատվել է ՀՀ նախագահի հրամանգրով:

Հայաստան-Շվեդիա կապերը զարգանալու միտում ունեն

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանը եւ Շվեդիան դեռեւս այնքան սերտ մշակութային եւ քաղաքական կապեր չեն հաստատել, որպեսզի անհրաժեշտություն զգացվի Հայաստանում բացել Շվեդիայի դեսպանատուն, ասաց Հայաստան-Շվեդիա միության նախագահ, արվեստագիտության պրոֆեսոր Համլիկ Փիլիպոսյանը: Հիշեցնենք, վերջերս Երեւանում լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ ՌԴ եւ Հայաստանում Շվեդիայի դեսպան Սվեն Հիրդմանը Հայաստանում իր երկրի դեսպանատան բացակայությունը բացատրել էր համապատասխան միջոցների անբավարարությամբ:

Հայաստանի եւ Շվեդիայի կապերը սերտացնելու նպատակով միությունը նախատեսում է անցկացնել մի շարք միջոցառումներ. նշվելու են շվեդ անվանի գործիչների հոբելյանները, շվեդական տոները, Երեւանում նախատեսվում է անցկացնել «Շվեդիայի հասարակական մոդելը երեկ, այսօր, վաղը» թեմայով կլոր սեղան, որին կմասնակցեն հայ եւ շվեդ քաղաքագետներ, պատմաբաններ, հասարակագետներ: Կլոր սեղանի անցկացման աշխատանքներին կօժանդակեն ինչպես Մոսկվայում Շվեդիայի դեսպանատունը, այնպես էլ Շվեդական ինստիտուտը:

Համլիկ Փիլիպոսյանը հույս հայտնեց, որ շվեդական հասարակական մոդելի եւ Շվեդական ինստիտուտի (որը հավաքում եւ մի քանի լեզուներով հրատարակում է տվյալներ Շվեդիայում եւ այլ երկրներում գործունեություն ծավալած շվեդ անվանի գործիչների մասին) օրինակները կկիրառվեն նաեւ Հայաստանում:

ՄԱՄՈՒԼ

Տպագրական ճգնաժամ Վանաձորում

Անցած շաբաթվա մեջ, Վանաձորում լույս տեսնող թերթերի, հատկապես մարզային «Լոռու մարզ» թերթի համար ճգնաժամային իրավիճակ է ստեղծվել: «ՏԻՐ» ՍՊԸ տպարանը, ուր տպագրվում էին ամսագրեր, տասնյակ թերթեր, հանկարծակի լուծարվեց, իսկ ՀՀ տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության Վանաձորի տպարանը տեխնիկական պատճառներով ի վիճակի չէ թերթ հրատարակել: Դժվարին կացություն է ստեղծվել նաեւ նախկինում «ՏԻՐ» տպարանում տպագրվող «ԱրՓԻ», «Եղինջ», «Երկունք», «Բոլոր Քար», «Մշակ», «Բիզնես-ակումբ», «Բժշկություն ձեզ համար», «Աղ եւ լույս», Տավուշի մարզային «Արեւելք», այլ թերթերի, «Գրական Լոռի» եւ «Լոռվա վերնատուն» ամսագրերի համար: «Լոռու մարզի» խմբագրությունն ընտրեց ստեղծված իրավիճակում միակ հնարավոր միջոցը՝ թերթը տպագրել Երեւանում շաբաթը մեկ անգամ, ութ էջով: «Լոռու մարզի», ինչպես նաեւ «Եղինջի» հերթական համարների լույսընծայմանը օգնեց վանաձորցի երեւանաբնակ բանաստեղծ, արձակագիր Վիլյամ Պողոսյանը (Վան Արյան): Նրա «Վան Արյան» հրատարակչատունը իրականացրեց նշյալ թերթերի տպագրությունը: Մնում է հուսալ, որ Վանաձորի տպարանում տպագրական եւ պատճենահանող մեքենաների նորոգումը կավարտվի կարճ ժամանակում եւ մյուս թերթերը նույնպես ստիպված չեն լինի հետեւելու «Լոռու մարզի» օրինակին:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԽԻԹՅԱՆ
Վանաձոր

«Փափուկ» պաղպաղակի վաճառքը փողոցներում ապօրինի է

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փափուկ պաղպաղակի վաճառքը Երեւանի փողոցներում ապօրինի է, այն արգելված է քաղաքի սանիտարական ծառայությունների կողմից, Արմենպրեսի թղթակցին ասաց ՀՀ առողջապահության նախարարության հիգիենիկ եւ հակահամաճարակաբանական հսկողության վարչության գլխավոր մասնագետ Մարիետա Բասիլիսյանը:

Նրա ասելով, պաղպաղակի (կաթնախառնուրդ) արտադրության համար հումքը չպետք է պատրաստվի առեւտրի կետերում, քանի որ այնտեղ չկան սարքային հիգիենիկ պայմաններ: Նման խառնուրդը հաճախ պատրաստվում է տնային պայմաններում, առանց հաստատված բաղադրատոմսի եւ վաճառվում է բուժհետազոտում չանցած մարդկանց կողմից: Խառնուրդներում, որոնք պահպանվում են սառնարաններում, ինտենսիվորեն բազմանում են մանրէներ, որոնք հանդիսանում են աղիքային եւ սննդային թունավորումների հարուցիչներ:

Բասիլիսյանն ընդգծեց, որ հանրապետության պետական սանիտարական գլխավոր բժշկի որոշմամբ Հայաստանի տարածքում արգելված է ոչ սառնարաններում պահպանվող շուտ փչացող մթերքների, այդ թվում փափուկ պաղպաղակի փողոցային առեւտուրը:

Ինչպիսի՞ եղանակ կլինի ամռանը

ԵՐԵՎԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունիսին Երեւանում օդի օրական միջին ջերմաստիճանը կտատանվի նորմայի սահմաններում եւ կկազմի շուրջ 20 աստիճան տաքություն, Արմենպրեսի թղթակցին ասաց ՀՀ հիդրոօդերեւութաբանական կենտրոնի վարչության պետ Գեննադի Կոչոյանը: Սակայն ամռան առաջին ամիսը բնորոշ կլինի հաճախակի ամպամածությամբ՝ կարճատեւ հորդառատ անձրեւներով:

Հուլիսին եւ օգոստոսին, օդերեւութաբանի կարծիքով, օդի օրական միջին ջերմաստիճանը կկազմի մոտավորապես +25 աստիճան: Ժամանակ առ ժամանակ կեսօրին կգրանցվի մինչեւ 38 աստիճան տաքություն: Հակառակի պես, այդ շոգ ժամանակ տեղումներ շատ քիչ կլինեն:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է [illegible]
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
Հղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010.

ԴԱՏԱՎՃԻՌ

Կիմ Բալայանը նույնպես ազատ՝ դատարանի դահլիճից

Սկիզբը էջ 1

Պետական մեղադրողը, ինչպես սպասվում էր, չխախտեց քաղաքական կոչվող դատավարություններում ավանդական «երկաթյա» տրամաբանությունը, որի համաձայն ամբաստանյալի հանցանքի գնահատման գլխավոր չափանիշը նախաքննական ցուցմունքներն են (տվյալ դեպքում, վկաներ Է. Ավետիսյանի եւ Մ. Տեր-Սարգսյանի եւ տուժող Արա Սահակյանի): Միակ «առաջընթացն» այն էր, որ դատախազ Ռ. Հովհաննիսյանն անհիմն գտավ ապօրինի զենք պահելու մեղադրանքը՝ միջնորդելով վերջինս հանել Բալայանի «մեղքացանկից» եւ մյուս երկու հոդվածների համար նրան դատապարտել երկու տարի 6 ամիս «գումարային» ազատազրկման պատժի հետաձգումով:

Վ. Դանիելովն ընդգծեց, որ Արա Սահակյանի եւ Կիմ Բալայանի ցուցմունքները ներդաշնակ էին եւ, լրացնելով միմյանց, ապացուցում էին, որ, տեսնելով ԱԺ փոխխոսնակի աննախանձելի վիճակը, Բալայանը հրահանգել է ուղեկցել նրան շտապօգնության մեքենայի մոտ, որից հետո Սահակյանն իսկապես հիվանդանոց է տարվել: Ասել է, թե տուժածին անօգնական թողնելու մեղադրանքը սնանկ է: Ինչ վերաբերում է զանգվածային անկարգություններ կազմակերպելուն, որի հիմնավորումներից մեկը Բալայանի ԱԺՄ գրասենյակում Ազգային ժողովը «գրավելու» որոշում ընդունած խորհրդակցությանը մասնակցությունն է, ապա, ինչպես նշվել է Բալայանի ցուցմունքներում, այդ ժամին նա մասնակցել է կոմունիստների ասուլիսին: Հաջորդ հիմնավորումը՝ վկաների ցուցմունքները, անորոշ էին եւ ոչինչ չէին ապացուցում: Ի հավելումն նշելով ոստիկանության կասկածելի պահվածքը «ԱԺ գրավման» օրը, Դանիելովը պահանջեց անպարտ ճանաչել Բալայանին, «հակառակ դեպքում կստացվի, որ ամբաստանյալը դատապարտվում է իր քաղաքական հայացքների համար, ինչը մարդու իրավունքների կոպիտ խախտում է»:

Աղասի Արշակյանը զայրացած էր դահլիճում հնչած որոշ ծափահարություններից, որ հաջորդել էին Բալայանին ազատ արձակելու դատախազի միջնորդությանը. «Կարելի էր ծափահարել միայն արդարացման վճռի դեպքում: Կգա ժամանակ, երբ այսօրվա դատավորները (խոսքը այս 3-4 հոգու մասին չէ) կկանգնեն դատի առաջ, այն ժամանակ էլ կծափահարենք»:

Պաշտպան Ռուբեն Սահակյանը, սկզբունքորեն հրաժարվելով պաշտպանական ճառից, պետական հեղաշրջման նախապես ներկայացված մեղադրանքի վերածումը տուժողին անօգնական թողնելուն «հիմարություն» որակելով եւ 74-րդ հոդվածով դատապարտելու միջնորդությունը ցուցմունքների «ծաղկաքաղի» արդյունք գնահատելով մի շարք հարցադրումներ արեց. «Ինչո՞ւ Վաչագան Հարոյանը եւ ԱԺ մյուս պատգամավորները չմեղադրվեցին Արա Սահակյանին անօգնական թողնելում: Ինչո՞ւ գործ չհարուցվեց կարմիր բերետավորի նկատմամբ, որը Սահակյանին ասել էր. «Շառ քաշիր», ինչո՞ւ ՆԳՆ-ն կանխարգելիչ գործողությունների չդիմեց: Հավաքվել ենք կոծկելո՞ւ պետական այրերի հանցավոր գործողությունները: Նախորդ դատում ծաղկեփնջեր էլ եղան, որեւէ մեկը հաշվե՞լ է ծաղիկների թիվը՝ զո՞ւյգ էր, թե՞ կենտ: Առկա իրավաբանական կազուսի դեպքում ինչպե՞ս կարելի էր այսչափ կամայական վարվել օրենքի հետ»: Ֆերդինանդ Ղազարյանը, օգտվելով հասարակական պաշտպանի իրավունքից, հայտարարեց, որ Բալայանը պաշտպանության կարիք չունի, եւ խնդիրն այսօր ժողովրդի գոյատեւումն է եւ պնդեց. «Ինչպիսի վճիռ էլ լինի, ինձ չի բավարարելու»:

Կիմ Բալայանը հրաժարվեց վերջին խոսքից, սակայն նկատեց, որ դատարանը կատարում է հանցավոր իշխանությունների հանցավոր պատվերը հանցագործ եղանակով:

Դատաքննության «հանդիսատեսներն», այս անգամ էլ քաղաքական եւ իրավական առումով խորապես դժգոհ մնալով դատավճռից, մարդկայնորեն ուրախ էին, որ 8-ամսյա կալանքից հետո ամբաստանյալն ազատության մեջ է, եւ, չնայած Բալայանին կցված «հանցավոր ոյոչին», գրկախառնություններ ու շնորհավորանքներ եղան:

Բալայանը, լրագրողների հետաքրքրությանը խոստանալով հագուրդ տալ վաղը ՍԻՄ գրասենյակում կայանալիք ասուլիսում, ասաց. «Դատարանն ապացուցեց, որ ԳԽ իրավական հանձնաժողովի նախագահի հետ կարելի է վարվել, ինչպես իրավաբանությունից հեռու պատահական անցորդի, եւ դատապարտել նրան չկատարած հանցանքի համար»: Պաշտպան Ռուբեն Սահակյանն իր հերթին հավաստեց, որ դատավճիռը կգանգատարկվի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ճշգրտումներ եւ պարզաբանումներ

Վերջին ամիսներին զգալիորեն շատացել են Հայաստանի զանգվածային լրատվական միջոցներին նվիրված տարբեր հրապարակումները (հոդված, գրքույկ, բյուլետեն, տեղեկագիրք եւ այլն): Տեղեկագրքերի վերաբերյալ մեր գնահատականը թողնելով այլ առիթի, ցանկանում ենք ուղղել մայիս ամսի մի շարք հրապարակումներում տեղ գտած մի քանի սխալներ:

«Ազատություն» ռադիոկայանի թղթակից Ռուզան Խաչատրյանը հայտնում է, որ Հայաստանում գրանցված են 470 ԶԼՄ-եր եւ բերում է գրանցված թերթերի ու ամսագրերի քանակական տվյալները՝ 170 թերթ եւ 42 հանդես («Ազգ», 13.5.1997 թ.): Բերված թվերը, մեղմ ասած, շատ հեռու են իրականությունից: Մինչեւ այս տարվա ապրիլի 25-ը ներառյալ, ՀՀ արդարադատության նախարարությունը գրանցել էր 630 զանգվածային լրատվամիջոց, որոնց 500-ից ավելին պարբերականներ են:

Սխալ տեղեկություններ են պարունակում Անդրկովկասի լրագրողների առաջին կոնֆերանսին (29-30 մարտի 1997 թ., Թբիլիսի) ելույթ ունեցած հայաստանցի լրագրողներից մի քանիսի զեկուցումները, որոնք լույս են տեսել «Մասս-Մեդիա Զակավկազիա» ռուսերեն (հրատարակվել է նաեւ անգլերեն) տեղեկագրի առաջին համարում (Երեւան, ապրիլ 1997 թ.): Այսպես.

Արա Թադեւոսյանը հայտնում է, որ «Հայք» թերթը «սկզբում ինքնահրատ էր եւ, ըստ էության, դարձավ անկախ Հայաստանի առաջին անկախ թերթը»:

Ի գիտություն բոլորի հայտնենք, որ «Հայքը» երբեք չի եղել ինքնահրատ պարբերական: Ճիշտ է, մինչեւ այս թերթի լույսընծայումը «Ղարաբաղ» կոմիտեն եւ ՀՀՇ-ն լույս ընծայել են հայերեն եւ ռուսերեն ինքնահրատ պարբերականներ, սակայն «Հայքը» տպագրվել է միայն տպարանում, օֆսեթ եղանակով: Առաջին համարը լույս է տեսել 1989 թ. նոյեմբերի 2-ին՝ ՀՀՇ-ի առաջին համագումարի նախօրյակին: Նույն կոնֆերանսում սա հաստատում է նաեւ «Ազգի» աշխատակից Նարինե Մկրտչյանն իր զեկուցման մեջ. «(«Հայք») թերթը տպագրվեց Հայաստանի կոմկուսի կենտկոմի թույլտվությամբ...»:

Վիճահարույց է նաեւ Ա. Թադեւոսյանի մյուս միտքը՝ «Հայքի» անկախ առաջին թերթը լինելը: Ամեն դեպքում, գոնե պետք չէր շրջանցել ԱԻՄ-ի «Անկախությունը»:

Նույն լրագրողը հայտնում է. «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթը սկսեց լույս տեսնել 1990 թ. հոկտեմբերից, իսկ «Ռեսպուբլիկա Արմենիա»՝ 1990 թ. սեպտեմբերից»: Հակասելով ինքն իրեն, նա անմիջականորեն ավելացնում է. «Սկզբում «ՌԱ»-ն նախատեսված էր որպես «ՀՀ»-ի թարգմանական ինչ-որ տարբերակ, սակայն նման սահմանումն ինքն իրեն չարդարացրեց...»:

Հիշյալ երկու օրաթերթերը հիմնադրվել են ՀՀ Գերագույն խորհրդի կողմից՝ 1990 թ. սեպտեմբերին, սակայն առաջին անգամ լույս են տեսել նույն օրը՝ հոկտեմբերի 9-ին: Արա Թադեւոսյանը ճիշտ է այն մտքում, որ «ՌԱ»-ն «ՀՀ»-ի ռուսերեն տարբերակը պիտի լիներ: Ավելին՝ ծրագրված էր թերթը հրատարակել նաեւ անգլերեն անջատ տարբերակով:

Սուսաննա Պետրոսյանը 1988-1997 թթ.-ների հայաստանյան մամուլն ըստ ժամանակաշրջանի դասակարգում է չորս խմբերի, որոնցից առաջինը, ըստ նրա, 1988-1990 թթ. ընդգրկող «նոր ԶԼՄ-ների ձեւավորման ու կայացման հանգրվանն» է: Նա, որպես այս հանգրվանի թերթեր, հիշատակում է «Գոլոս Արմենիին» եւ «Ուրարտուն»:

Իրականում, հիշյալ թերթերը սկսել են լույս տեսնել ավելի ուշ: «Կոմունիստը» ժառանգած «Գոլոս Արմենիին» իր ծնունդը հայտարարել է 1991 թ. օգոստոսի 28-ին, իսկ «Ուրարտուն»՝ էլ ավելի ուշ՝ 1992 թ. հուլիսին:

– Ս. Պետրոսյանի կողմից կանոնավոր լույս տեսնող շրջանային թերթերի ցանկում Գեղարքունիքի մարզի համանուն պաշտոնաթերթի ընդգրկումը կասկած է հարուցում: Այս թերթի մասին մարզպետարանի լրատվության եւ հասարակական կապերի բաժնի վարիչ Խորեն Խլղաթյանն անցյալ տարվա աշնանը կայացած մի սեմինարի ժամանակ հայտարարել էր. «Իսկ մարզային թերթը՝ «Գեղարքունիքը», ոչ թե տպագրվում է, այլ հազիվ ծայրը ծայրին է հասցնում. մայիսից մինչեւ օրս ընդամենը 9 համար է տպագրվել, այն էլ՝ աղաչել-պաղատելով: Ոչ մի կերպ չենք կարողանում իրականացնել թերթի տարածումը. 1000 օրինակից իրացվում է հազիվ 200-ը, մնացած 800-ը կուտակվում է խմբագրությունում» («Երեւանի մամուլի ակումբ» տեղեկագիր, թիվ 3, նոյեմբեր 1996 թ.): Հազիվ թե թերթի վիճակը դեպի լավը փոխված լինի նախորդ ամիսներին:

Սուսաննա Պետրոսյանն «Արտաշատ» թերթի մասին ասում է, որ «Արտաշատի մարզի վարչակազմի օրգանն է»:

Նախ, նման անունով մարզ այսօր Հայաստանում չկա: Կա Արարատի մարզ, որի մեջ է մտնում Արտաշատ քաղաքը: Իսկ «Արտաշատ» թերթը ոչ թե Արարատի մարզպետարանի, այլ Արտաշատի քաղաքապետարանի պաշտոնաթերթն է (վերագրանցվել է անցյալ տարվա դեկտեմբերի 20-ին, 568 համարի տակ): Մարզպետարանի հրատարակությունն է «Արարատ» թերթը, որը որպես Արարատի նորաստեղծ մարզպետարանի թերթ, վերանայվել է անցյալ տարվա մայիսի 7-ին՝ 484 համարի տակ:

«Արտաշատ» եւ «Արարատ» թերթերը մինչեւ Հայաստանի վարչատարածքային նոր բաժանումը եղել են համանուն շրջանների շրջխորհուրդների հրատարակությունները:

Վերջին երկու նկատողությունն էլ Ս. Պետրոսյանի հղած մի աղբյուրի՝ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հասարակական ուսումնասիրությունների կենտրոնի՝ վերջերս լույս ընծայած «Հայաստանի Հանրապետության տպագիր լրատվամիջոցները» տեղեկագրքի մասին:

«Չգիտեմ ինչո՞ւ, տեղեկագրքի անունը Ս. Պետրոսյանի մոտ դարձել է «Հայաստանի տպագիր ԶԼՄ-ները»: Կարծում եմ, հրատարակությունների անունների դեպքում պետք է ավելի բծախնդիր լինել եւ կամայական փոփոխություններ չկատարել:

– Տեղեկագրքում հիշատակվում է, որ 1996 թ.-ին Հայաստանում լույս են տեսել 132 պարբերականներ: Սուսաննա Պետրոսյանն այս թիվը վերագրում է միայն թերթերին: Կարծում եմ, որ պետք է այստեղ եւս ուշադիր լինել եւ տարբերակել թերթ ու պարբերական բառերը: Ամեն թերթ պարբերական է, հակառակը ճիշտ չէ:

Այլ հարց, թե անցյալ տարի Հայաստանում լույս են տեսել ոչ թե 132 պարբերականներ, այլ, Ազգային գրադարանի փոխտնօրեն Ներսես Հայրապետյանի եւ մեր դիտարկումներով, շուրջ 250 տարանուն պարբերականներ, որոնց շուրջ 30 տոկոսը՝ առաջին անգամ է լույս աշխարհ եկել:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ԴԺԲԱԽՏ ՊԱՏԱՀԱՐՆԵՐ

Աղետ Եղեգնաձոր-Մարտունի ճանապարհին

Վարդակի հետ խաղալը հաճախ է փորձանք բերում երեխաների գլխին

Ինչպես տեղեկացանք ՆԳ եւ ԱԱ նախարարության հասարակական կապերի լրատվական վարչությունից, վերջին օրերին հանրապետությունում տեղի են ունեցել մի շարք դժբախտ պատահարներ, որոնցից մի քանիսը ներկայացնում ենք ստորեւ:

Հունիսի 7-ին, ժամը 07:30-ին Ագավնաձոր գյուղի բնակիչ Ֆոլիկ Անուշավանի Հարությունյանը վարելով ՈՒԱԶ-469 մակնիշի K30-60AP պետհամարանիշի ավտոմեքենան, Եղեգնաձոր-Մարտունի ճանապարհի 30-րդ կիլոմետրին, 300 մ բարձրությունից գլորվել է ձորը, որի հետեւանքով 3 հոգի տեղում մահացել են, 5 հոգի տարբեր աստիճանի մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել հիվանդանոց, որոնցից 2-ը առաջին բուժօգնություն ստանալուց հետո գնացել են տուն:

Հունիսի 8-ին Արմավիրի մարզի Բաղրամյան գյուղում 1993 թ. ծնված Արթուր Սուքիասյանը ծնողների ուշադրությունից դուրս մնալով, տանը խաղալիս մետաղյա լարը մտցրել է էլեկտրական վարդակի մեջ, էլեկտրահարվել եւ տեղափոխվել հիվանդանոց:

Նույն օրը, Գյումրիում, անսարք վիճակում, տան մոտ կանգնած ավտոբուսի վրա խաղալիս 1988 թ. ծնված երեխան ցած է ընկել եւ տարբեր աստիճանի մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել հիվանդանոց:

Հունիսի 4-ին, ժամը 12:45-ի սահմաններում Արմավիրի մարզի Ջվարթնոց գյուղի բնակիչ Գրիգորի Դարբինյանը վարելով ՄՏԶ-80 մակնիշի 43-44 SL պետհամարանիշի տրակտորը, Ապարանի Աջափնյա գյուղի կամուրջից ցած է ընկել, որի հետեւանքով ուղեւորներից մեկը ստացած մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել է հիվանդանոց:

Հունիսի 4-ին, ժամը 21-ին 1913 թ. ծնված Արարատի մարզի Այնթապ գյուղի բնակիչ Սարենիկ Մաթեւոսյանը, որը տառապում է կարճատես հիվանդությամբ, Նորամարգ գյուղում անզգուշաբար ընկել է Մասիս-Արտաշատ ջրատարը. ջրից դուրս է բերվել հունիսի 5-ին, ժամը 01-ին ՌԴ սահմանապահ զորքերի ուղեկալի զինծառայողների կողմից: Ս. Մաթեւոսյանը սաստիկ սառած վիճակում տեղափոխվել է հիվանդանոց:

Հունիսի 5-ին Երեւան քաղաքի ՆԳ վարչություն հայտարարություն է տվել մի քաղաքացի, որ հունիսի 1-ին, ժամը 23-ի սահմաններում Անգլիական այգու սրճարանի ավտոկայանատեղում կանգնած իր ՎԱԶ-21-2 ավտոմեքենայից գողացել են ձայնագրիչ: Գողությունը կատարելու համար ձերբակալվել է նախկինում դատված, 1976 թ. ծնված Արման Խաչիկի Գյուլնազարյանը: Քննությամբ պարզվել է, որ վերջինս նույն օրը, նշված վայրում գողացել է նաեւ ՎԱԶ-21-06 մակնիշի ավտոմեքենայից ձայնագրիչ եւ տուրբո տիպի ուժեղացուցիչ:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Հայտարարություն

Հաշմանդամների հիմնահարցերի նկատմամբ միասնական սոցիալական քաղաքականություն իրականացնելու, այդ հարցերով զբաղվող պետական եւ հասարակական մարմիններին օժանդակելու, ինչպես նաեւ հաշմանդամների ինտեգրացման գործընթացը դյուրացնելու նպատակով, Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 1997 թ. մայիսի 5-ի թիվ 168 որոշմամբ ստեղծվել է հաշմանդամների հիմնահարցերի հանրապետական հանձնաժողով:

Հանձնաժողովը զբաղվելու է հաշմանդամության հետ առնչվող խնդիրներով՝ այդ թվում հաշմանդամության կանխարգելում, խմբորոշում, բժշկա-սոցիալ-հոգեբանական վերականգնում եւ այլն: Հաշմանդամներին հասարակություն ինտեգրացման հարցերը առաջնային համարելով՝ հանրապետական հանձնաժողովը դիմում է Հայաստանի Հանրապետության պետական իշխանության մարմիններին, հասարակական կազմակերպություններին, հանրապետական տարածքում գործող բոլոր գործատուներին սոցիալական ենթակայության օբյեկտների, բնակելի, հասարակական, արտադրական շենքերի եւ կառույցների մուտքերի մոտ թեքահարթակներ պատրաստելու եւ տեղադրելու համար:

ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐՈՎ ԶԲԱՂՎՈՂ
ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Վոլքան Վուրալ. «Եթե Հայաստանը զորքերը դուրս բերի Ղարաբաղից, Հայաստանն ու Թուրքիան լավ հարաբերություններ կունենան»

Սկիզբը էջ 1

– **Պրն Վուրալ, հայ-թուրքական հարաբերությունները բավականաչափ խոստումնալից սկսվեցին։ Դուք առաջիններից մեկն էիք, որ 1992-ին եկաք Հայաստան, եւ երկու երկրների միջեւ գոյություն ունեցող պատնեշը վերացնելու նշաններ երեւացին։ Այնուհետեւ՝ լռություն։ Ի՞նչն է խոչընդոտում այդ հարաբերությունների զարգացմանը։**

– Միշտ խոսվում էր, որ Թուրքիան եւ նորանկախացած Հայաստանը պիտի ունենային շատ լավ հարաբերություններ։ Բայց դժբախտաբար, դա տեղի չունեցավ, որովհետեւ մի քանի ակտիվիստներ չուզեցին։ Մենք առաջին պետություններից մեկն էինք, որ ճանաչեցինք Հայաստանի անկախությունը։ Ուզում էինք ստեղծել դիվանագիտական հարաբերություններ, բայց այն գործընթացը, որ սկիզբ առավ իմ Մոսկվայում դեսպան եղած ժամանակ, դժբախտաբար, դրական արդյունք չտվեց որոշ ակտիվիստների պատճառով։ Այսօր գլխավոր խոչընդոտը 2 երկրների նորմալ հարաբերությունների հաստատման համար հայկական ուժերի կողմից ադրբեջանական տարածքի զավթված լինելու փաստն է։ Ադրբեջանի տարածքի 20-25 տոկոսը գրավված է, 1 միլիոնից ավելի կամ 2 միլիոն փախստական կա, որ թողել է հայրենիքը։ Հույս ունեմ, որ երբ Հայաստանն իր ուժերը ներդնի խաղաղության գործընթացում եւ ազերիական տարածքներից իր զորքերը դուրս բերի, Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ շատ լավ հարաբերությունների ուղի կբացվի։ Մենք անկեղծորեն հույս ենք տածում, որ խաղաղության գործընթացի հաստատման այս հնարավորությունը Հայաստանի կառավարությունը չի կորցնի։ Հայ ժողովուրդը արժանի է խաղաղության։ Ադրբեջանցին էլ է արժանի։ Թուրքիան հույս է տածում, որ խաղաղություն ու կայունություն կհաստատվի կովկասյան տարածաշրջանում։ Ուզում եմ կոչ անել տարածաշրջանում կայունության եւ խաղաղության հաստատման համար։ Կրկնում եմ՝ գլխավորը ադրբեջանական գրավյալ տարածքներից հայկական զորքերի դուրսբերումն է։ Եթե դա լինի, ամեն ինչ ապագայում ավելի լավ կլինի։ Իհարկե, մենք որոշ տարաձայնություն ունենք անցյալից ժառանգած այսպես կոչված ցեղասպանության պատճառով։ Դուք ցեղասպանություն եք որակում, մենք ուրիշ բան ենք ասում՝ ողբերգություն, որը պատահեց առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ։ Խնդիրը պատմաբաններին պետք է թողնել։ Ես եկել եմ Թուրքիայի արեւելյան շրջանից, որտեղ տարբեր թուրքական քաղաքներում տարբեր բաներ են պատմում կատարվածի մասին։ Մենք սեւեռված ենք անցյալին, այնինչ դեռ պիտի ապագան միասին նայենք։ Եթե կարողանանք նորմալացնել մեր հարաբերությունները, ղարաբաղյան խնդրի լուծումից հետո, խաղաղությունն ու բարգավաճումը տարածաշրջանից անբաժան կլինեն։

– **Ի՞նչ կասեք Թուրքիա-Հայաստան արդի հարաբերությունների մասին։ Միջազգային օդային միջանցքի մասին դեռեւս համաձայնագիր չի ստորագրվել, բայց աշխույժ աշխատանք է նկատելի։ Ի՞նչ կարեւորություն եք տալիս վերջինիս։ Կարելի՞ է ակնկալել, որ մոտ ապագայում նման ուրիշ ծրագրեր էլ կլինեն։**

– 1994-ից սկսյալ ես հավատում էի, որ այդ միջանցքը կբացվի, որեւէ խնդիր չկար։ Տնտեսական, առեւտրային նորմալ հարաբերություններ 2 երկրների միջեւ չկան, որովհետեւ չունենք դիվանագիտական հարաբերություններ։ Ինչպես վերեւում արդեն նշեցի, երբ խաղաղության գործընթացի մեջ առաջընթաց նկատվի, համոզված եմ, որ տնտեսական, առեւտրային կապերը կկատարելագործվեն, ամեն բան դրական լուծում կստանա։

– **Թուրքիան ուզում է Եվրամիության անդամ դառնալ, ինչը, Գերմանիայի արտգործնախարար Կլաուս Քինկելի ասելով, դեռ բավական ժամանակ է պահանջում։ Վերջերս քաղաքագետները Թուրքիայի եւ Գերմանիայի միջեւ որոշ լարվածություն են նկատում։ Ձեր կարծիքով, ինչո՞ւ է Թուրքիան կարեւորում իր մուտքը Եվրամիություն։ Ի՞նչ վարքագիծ պիտի որդեգրի մուտքը հեշտացնելու համար։**

– Թուրքիայի համար նորություն չէ, որ ինքը Եվրոպայի անբաժան մասն է կազմում, որովհետեւ օսմանյան կայսրությունը նույնպես եվրոպական ուժ էր։ Այսօր Թուրքիան Եվրախորհրդի լիիրավ անդամ դառնալու լիազորություններն ունի։ Կան խոչընդոտներ, բայց կարծում եմ, որ ուղին բացված է, եւ առաջիկա տարիներին Թուրքիան կդառնա լիիրավ անդամ։ Կան խնդիրներ, իհարկե, բայց դրանք անհաղթահարելի չենք համարում։

Ինչ վերաբերում է Գերմանիա-Թուրքիա հարաբերություններին (հատկապես պրն Քինկելի այցից հետո), դրանք բազմակողմ ու լայնահուն են։ Գերմանիան մեր թիվ 1 տնտեսական, առեւտրային գործընկերն է։ Դարեր շարունակ մեր երկու երկրները մտերիմ են եղել, որն այսօր էլ պահպանվում է։ Գերմանիայում բնակվող Թուրքիայի ավելի քան 2 միլիոն քաղաքացիներ ունենք այսօր, ավելի ու ավելի է աճում այն գերմանացիների թիվը, որոնք ապրում եւ աշխատում են Թուրքիայում։ Ունենք մարդկային անմիջական հարաբերություններ, տնտեսական լայնածավալ համագործակցություն։ Շատ բնական է, որ ժամանակ առ ժամանակ որոշ հարցերի առնչությամբ մեր հայացքները գերմանացիներից տարբեր լինեն, բայց դա 2 երկրների մտերմությանը չի խանգարում։ Կշարունակենք առավել սերտացնել այդ հարաբերությունները։

– **Գերմանիայում թուրքերի՞ տներն են այրում, թե՞ քրդերի։ Կրեֆելդ քաղաքում թուրք ընտանիքի դեմ կատարվածը լայն արձագանք գտավ Թուրքիայում։ Փաստն անդրադարձավ համայնքի կյանքի վրա։ Այն պատահականությո՞ւն եք որակում, թե՞... Ընդհանրապես փոքրամասնությունների հանդեպ երկրորդված վերաբերմունքը խիստ նկատելի՞ է Գերմանիայում։**

– Մենք չգիտենք, թե ով է Կրեֆելդի միջադեպի հեղինակը, ինչ է իրականում կատարվել այնտեղ։ Սա Գերմանիայի արդարադատության եւ ոստիկանության որոշելիք գործն է։ Միջադեպի ծագման վերաբերյալ տարբեր համոզմունքներ կային, որոնց մի մասը ճշմարտությունից հեռու են։ Դրանք միգուցե անհրաժեշտ էլ չեն, քանզի հոգեբանական են։ Գերմանիայի թուրքական համայնքը անցյալում տառապել է զինված որոշ խմբակների հարձակումներից։ Այդ հարձակումները պատճառ են դարձել այս հոգեբանությանը։ Մենք պիտի հաղթահարենք այդ հոգեբանությունը։ Մենք հավատում ենք գերմանական արդարադատությանը եւ հույս ունենք, որ այն լույս կսփռի այդ միջադեպի վրա։

– **Հունաստանի արտգործնախարարի դիրքորոշման կտրուկ փոփոխությունը Թուրքիայի հանդեպ Ձեր երկրում էլ միանշանակ չընկալվեց (թուրքական մամուլը գրեց «Հունաստանը ձիթենու ճյուղ մեկնեց Թուրքիային»)։ Ինչպե՞ս եք գնահատում Հունաստանի պահվածքը։ Արդյո՞ք սա թուրք-հունական հարաբերությունների նոր փուլ է։**

– Թուրքիան եւ Հունաստանը հարեւաններ են, պատմությամբ իրար մոտ։ Մենք շատ խնդիրներ ունենք, բայց որոնք ուզում ենք լուծել անկեղծ, ուղիղ երկխոսությամբ։ Վերջին ամիսներին երկու երկրների կողմից այդ երկխոսությունը նախաձեռնելու որոշ առաջընթաց է նկատվում։ Հատկապես մտածում ենք, որ այդ երկխոսությամբ Էգեյան ծովի խնդիրը կլուծվի, որը շատ կարեւոր է։ Կարծում եմ, որ մեր երկու երկրները նոր համագործակցության կարիք ունեն, որը ամբողջ տարածաշրջանում պիտի հետաքրքրություն առաջացնի։ Դա, կարծում եմ, կհետաքրքրի նաեւ Եվրամիությանը։

– **Արդյո՞ք զուգահեռներ չեք տեսնում Կիպրոսի նկատմամբ Թուրքիայի եւ Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ Հայաստանի քաղաքականության միջեւ։ Հայաստանում որոշ քաղաքագետներ այդպիսի տեսակետի կողմնակից են։**

– Ոչ մի նմանություն չկա։ Դրանք չափազանց տարբեր բաներ են։ Կիպրոսը հիմնված է 2 համայնքների կողմից անկախ հավասարության սկզբունքով միջազգային օրենքների համաձայն։ Կիպրոս պետությունը կազմված է 2 գաղութներից, այս մասին ամրագրված է նաեւ սահմանադրության մեջ։ Ղարաբաղն Ադրբեջանի անբաժան մասն է։ Ղարաբաղի հայության հարցը, խնդիրը նրանց լավ ապրելու հետ է առնչվել, իսկ Կիպրոսում թուրքական համայնք կա, որը ընկերակցել է, որը մասնակից է եղել Կիպրոս պետության կայացմանը։

– **Բայց մենք չենք մոռանում, որ Ղարաբաղը հայկական տարածք է։**

– Ոչ։ Ղարաբաղը երկար տարիներ միշտ Ադրբեջանի մաս է եղել եւ պատկանում է նրան որպես անբաժանելի մաս։ Միշտ եղել է Ադրբեջանի կազմում մասնավոր կարգավիճակով։ Այսօր գլխավորը Ղարաբաղի համար ճիշտ կարգավիճակ գտնելն է առանց տարածքային փոփոխության։ Որովհետեւ երբ հարցը բացվի, եւ նոր սահմանների մասին խոսենք, ճգնաժամը չի վերջանա։ Կարծում եմ, Ղարաբաղի բնակչությունը պիտի իրեն շատ ապահով զգա, որ իր լավ կեցությունը կապահովվի, նրանք մասնակից կլինեն ժողովրդավարության գործընթացին։

– **Ինչպե՞ս վստահեն, երբ Սումգայիթ են տեսել։**

– ... Անկախ Ղարաբաղ չկա, ոչ էլ Հայաստանի մի մասն է։ Այսօր սա խնդիր է, դուք ուզում եք բռնակցել ադրբեջանական տարածքը։ Բայց Ղարաբաղի ժողովուրդը պիտի ապրի ապահով ու պաշտպանված պայմաններում առանց սահմաններ փոփոխելու։ Եթե Ղարաբաղը բռնազավթվի Հայաստանի կողմից, կմնա մի փոքրիկ կղզի, որի գոյատեւումն անհնարին է։ Կարծում եմ, Ղարաբաղին տրվող հարմար կարգավիճակ պիտի գտնվի, որի համաձայն այն Ադրբեջանի մաս է։ Ավելին՝ Ղարաբաղի բնակչությունը կունենա բավարար ինքնավարություն ղեկավարելու իր կյանքն ու ճակատագիրը։

Հայաստանի դաշնակցականների գայթակղությունն էր սա։ Նրանք բազմաթիվ սխալներ են թույլ տվել։ Հայաստանի դաշնակցության ռազմամոլության գլխավոր արդյունքը եղան բոլոր այս ողբերգական փաստերը։ Դա հայ ժողովրդի համար օգտակար չեղավ։ Թուրքիան ուզում է Հայաստանի առաջխաղացումը, զարգացումը, բայց երբ շարունակեք զավթիչ քաղաքականությունը, տարածաշրջանում կարգավորում, խաղաղություն չի հաստատվի։ Իմ կարծիքով, այսօր Հայաստանի համար ամենից կարեւորը խաղաղությունն ու կայունությունն է, ինչպես նաեւ այլ երկրների հետ լավ հարաբերությունների հաստատումը։

– **Թուրքիայի հասարակական կյանքում հայոց ցեղասպանության հարցի վրա այլեւս տաբու չկա։ Նշանակո՞ւմ է սա արդյոք, թե Թուրքիայի պաշտոնական դիրքորոշումը նույնպես կարող է փոփոխության ենթարկվել։**

– Դուք խոսում եք այսպես կոչված հայկական ցեղասպանության մասին։ Դա իմ կարծիքով «ֆիքսացիա» է։ Դուք ցեղասպանություն եք ասում, մենք ուրիշ բան, չպիտի վիճենք դրանց շուրջ։ Թուրքիայում ապրողները գիտեն, թե իրենք ինչ են զգացել առաջին համաշխարհային պատերազմի ժամանակ։ Ողբերգական մի շրջան է եղել, որից տուժել են թե թուրքեր, թե հայեր։ Ժողովուրդը զգացել է, որ օսմանյան կայսրությունը պատերազմի մեջ էր Ռուսաստանի հետ։ Հայկական համայնքը օսմանյան կայսրության դեմ գործող 5-րդ զորասյունն էր։ Հայերը նվիրված ազգայնական են եղել եւ պայքարել են կայսրության դեմ, ինչպես մյուս ժողովուրդները։ Բայց հայերը որեւէ դժվարություն չեն ունեցել կայսրության մեջ։ Կայսրության զանազան վարչական պաշտոններ ավելի շատ հայերն են վարել, քան թուրքերը։ Այսինքն, նրանք պայքարել են իրենց (օսմանական) կայսրության դեմ։ Վերջինիս դեմ պայքարող համայնքներից շատերն են սարսափելի մեթոդներով գործել, միջադեպեր հրահրել։ Բայց կատարվածը չի կարելի ցեղասպանություն որակել, որովհետեւ այն հայերը, որոնք ապրել են Թուրքիայի արեւմտյան մասում՝ Ստամբուլում, նրանք տակավին այնտեղ են ապրում։ Այսինքն, բոլոր հայերի հանդեպ թշնամություն չի եղել, այլ նրանց ընդամենը որոշ մասի դեմ, որոնք պատերազմական գործողությունների մեջ էին։ Իմ կարծիքով, բաց խոսակցություն է անհրաժեշտ Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ։ Մենք չենք կարող կատարվածի դատավորի դեր ստանձնել։ Միայն ճշմարիտ պատմաբանները կարող են ասել մեզ, թե ինչ է կատարվել իրականում։ Քաղաքականությունը չպիտի ելնի դրանցից։ Պատմական այս հարցի առիթով վիճաբանություն սկսելը հետաքրքրական չի լինի, ոչ մի նպատակի չի ծառայի։ Անշուշտ, պատմաբանները պիտի ճշմարիտ կերպով բացահայտեն եղելությունը։ Մենք Թուրքիայում հայտարարել ենք, որ այս ուսումնասիրությամբ զբաղվող պատմաբանների առջեւ բաց են հնարավորությունները։

– **Դուք ծանո՞թ եք թուրք պատմաբան Թաներ Աքչամի ուսումնասիրություններին։**

– Ոչ։ Չեմ էլ լսել նրա անունը։ Չեմ կարծում, թե նա այդքան ճանաչված է։ Ես կարդացել եմ մի քանի ուրիշ գրքեր։ Ինքս պատմաբան չեմ։ Դուք էլ պատմաբան չեք։ Իհարկե, Ձեր անձնական իրավունքն է կատարվածի մասին Ձեր տարբերակը շարադրել, մենք էլ մերը, բայց ճշմարտությունը միայն արդարացի ուսումնասիրողները կարող են ասել։ Թուրքիայում ապրող շատ մարդիկ իրենց հայ ակտիվիստների զոհ են համարում։ Բոլոր ժողովուրդներն են տառապել կատարվածի հետեւանքով, անհրաժեշտություն չկա ավելի տառապելու։

– **Կուզենայի՞ք որեւէ բան ավելացնել։**

– Անձնապես մեծ հարգանք եմ տածում նախագահ Տեր-Պետրոսյանի հանդեպ։ Քանիցս առիթ եմ ունեցել նրան հանդիպելու թե Երեւանում, թե Անկարայում։ Կարծում եմ, նա հետաքրքրված է, որ մեր հարաբերությունները զարգանան։ Թուրքիայի կառավարությունն էլ մեծ հետաքրքրություն է ցուցաբերում այդ ուղղությամբ։ Բայց դրա բանալին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ խաղաղ գործընթացն է։ Երբ խաղաղության հաջող մեկնարկ լինի, մենք կբացենք Հայաստանի հետ մեր սահմանները հնարավորություն ընձեռելով ժողովրդին առեւտուր անելու, միմյանց այցելելու։ Այդ ժամանակ, կարծում եմ, տարածաշրջանը կբարգավաճի։ Թուրք ժողովուրդը թշնամական որեւէ զգացում չի տածում հայերի հանդեպ։ Կայսրության տարիներին հայերը թուրքերի վստահությանն են արժանացել, իրար հետ լավ հարեւանություն են արել։ Մենք պիտի ապագա սերունդների մասին մտածենք, եւ պիտի հաստատենք ամուր ընկերակցություն եւ համագործակցություն երկու ժողովուրդների հետաքրքրությունների շրջանակներում։ Տեր-Պետրոսյանը խելացի անհատ է, որը մտածում է Հայաստանի ապագայի մասին եւ անցյալի գերին չէ։ Հույս ունեմ, որ նույն լայնախոհ վերաբերմունքը նա կպահպանի առանձնապես դաշնակցականների նկատմամբ։

Բոննում Թուրքիայի դեսպան պրն Վոլքան Վուրալը հետեւում է «Ազգի» գովազդներին. «Օ, Աղանա բանկ», ուրախ բացականչեց պրն դեսպանը «հարազատ» անուն տեսնելով։ Մենք նրա տրամադրությունը որոշեցինք «չփչացնել»

ԱԶԳ

միջազգային

Աշխարհի բնակչության անընդհատ աճը եւ աշխարհագրական միջավայրի անկանխատեսելի աղտոտումները ստիպում են մարդկությանը ավելի լուրջ վերաբերվել բնական պաշարներին, այդ թվում եւ քաղցրահամ ջրին: Համաշխարհային ջրային հաշվեկշռում քաղցրահամ ջրերը 2,5 տոկոս են կազմում: Դրանց մեծ մասը (սառցադաշտերի, մշտական ձնածածկի, ստորգետնյա ջրերի ձեւով) չեն կարող անմիջապես ընդգրկվել ջրօգտագործման ոլորտ, որովհետեւ պահանջում են լուրջ տեխնիկական ներդրումներ: Այդ պատճառով ջրապահովման հիմնական աղբյուրները գետերի, լճերի, ջրամբարների եւ քիչ չափով ստորգետնյա ջրասար հորիզոնների ջրերն են:

Ջրի սակավությունն ու աղտոտումը բացասաբար են անդրադառնում գյուղատնտեսական արտադրողականության վրա: Բավական է ասել, որ համաշխարհային գյուղատնտեսական արտադրանքի 1/3-ը ստացվում է ոռոգելի հողատարածքներից: Ջրի սակավությանը գումարվում է ոռոգման համակարգի անբավարար վիճակը: Ջրառի վայրից սպառողին հասցվում է վերցված ջրի միայն կեսը: ՀՀ-ում այդ ցուցանիշը էլ ավելի ցածր է. ոռոգման ցանցի ՕԳԳ-ն շատ դեպքերում 35-40 տոկոս է, նախատեսված 60-65 տոկոսի փոխարեն:

Ջրի սակավությանը եւ ոչ ռացիոնալ օգտագործմանը գումարվում է չարյաց առավելագույնը՝ աղտոտումները:

Արդյունաբերական եւ գյուղատնտեսական զարգացումը ուղեկցվում է ջրային, օդային եւ հողային ավազանների ինտենսիվ աղտոտմամբ: Միայն արդյունաբերական եւ կենցաղային հոսքաջրերի մուտքը ցամաքի ջրային ավազան կազմում է 700 կմ խորանարդ, իսկ 2015 թ.-ի համար՝ 2000 կմ խորանարդ: Ջրավազանների աղտոտումը վաղուց արդեն համաշխարհային հիմնահարց է, ինչից չեն կարող խուսափել նաեւ զարգացած երկրները: Այսպես, ԱՄՆ-ի միայն 7 արդյունաբերական ճյուղերի հոսքաջրերի գումարային մեծությունը կազմում է 95 կմ խորանարդ, իսկ նախկին ԳՖՀ-ում արդյունաբերական հոսքաջրերի ծավալը կազմում էր 50 մլն մ խորանարդ (1990): Համեմատության համար՝ 1992-95 թթ.-ին Սեւանա լճից ջրի բացթողումները կազմել են 300 մլն մ խորանարդ/տարի:

Ջրամատակարարման եւ ջրի աղտոտման հիմնահարցը սուր է զարգացող երկրներում: Զարգացող երկրների քաղաքներում տների ընդամենը 50 տոկոսը ունեն խողովակային ջուր, 25 տոկոսը մատակարարվում են հասարակական աղբյուրներից, հրապարակային ծորակներից, ջրհորներից, իսկ 25 տոկոսն էլ օգտվում են ջուր վաճառողներից եւ աղտոտվող բաց ջրհոսքերից: Զարգացող երկրների քաղաքներում մաքրման է ենթարկվում արդյունաբերական եւ մարդկային կեղտի 5 տոկոսը, մնացած մասը, ներառյալ մարդկային 2 մլն տ էքսկրեմենտ (օրական) եւ բոլոր տոքսիկ նյութերը ուղղակի աղտոտում են հողերը, գետերը եւ ստորգետնյա ջրերը: Ջրօգտագործման եւ ջրասպասարկման նման պայմաններում անխուսափելի են համաճարակային հիվանդությունները: Բերված փաստերը վկայում են, որ մարդկությունը շուտով կկանգնի «ջրի ճգնաժամի» հիմնահարցի առջեւ:

ՀՀ-ում սակավ ջրային պաշարները ենթարկվում են ուժեղ աղտոտման: Հոսքային ջրերն արագորեն աղտոտվում են արդյունաբերական (հատկապես մեքենաշինության եւ քիմիական արդյունաբերության թափոններից) եւ գյուղատնտեսական (հանքային եւ օրգանական պարարտանյութերի եւ թունաքիմիկատների լվացումից) արտանետումներով: ՀՀ մաքրիչ կայանների գումարային հզորությունը 1985 թ.-ին կազմել է 412,5 մլն մ խորանարդ/տարի, որի կեսը կատարվում է Երեւանի աերացիոն կայանում (219 մլն մ խորանարդ/տարի): Թե ինչպիսի անմխիթար վիճակում է հոսքաջրերի մաքրումը ՀՀ-ում, վկայում է այն փաստը, որ կենսական նշանակություն ունեցող Սեւանա լիճը տարեկան «ընդունում է» 10 մլն մ խորանարդ միայն արդյունաբերական կեղտաջուր, որի 98 տոկոսը մաքրման չի ենթարկվում: 1990 թ.-ին նախատեսված եւ կիսակառույց մաքրիչ կայանները ոչ միայն չեն նորոգվել ու վերակառուցվել, այլեւ թալանվել են եւ մոռացության տրվել: Հոսքային ջրերի աղտոտման օրհասական վիճակը ինչ-որ կերպով «բարելավվեց» 1988-ից հետո՝ կապված խոշոր քիմիական, պղնձա-մոլիբդենային, մեքենաշինական կոմբինատների ու գործարանների փակման հետ, որը ստեղծված պայմաններում հարցի լուծում չէ:

Այժմ աշխարհում իրականացվում են լայնածավալ ուսումնասիրություններ եւ գործնական քայլեր ջրային պաշարների հաշվառման, ջրամատակարարման որակական չափանիշների բարձրացման եւ ջրերի մաքրության ու անաղարտության պահպանման ուղղությամբ:

Միգուցե ժամանակն է, որ մեր ջրասակավ հանրապետությունը նույնպես գործնական միջոցառումներ ձեռնարկի:

ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՇԱՐՆԵՐ

Մարդկությանը «ջրի ճգնաժամ» է սպասում

Տեխնիկական տեսակետից մարդուն հասանելի համաշխարհային քաղցրահամ ջրային պաշարները կազմում են մոտ 110 000 կմ խորանարդ: Համեմատության համար նշենք, որ միջին ջրառատության տարիներին ՀՀ հոսքային ջրային պաշարները (միաժամանակյա պաշարը գետերում, լճերում, ջրամբարներում, ստորգետնյա ջրասար հորիզոններում) կազմում են 7,8 կմ խորանարդ, որից 1,4 կմ խորանարդը ձեւավորվում է Թուրքիայի տարածքում: ՀՀ տարածքում ձեւավորվող 6,4 կմ խորանարդից այժմ ջրամբարներում ամբարվում է միայն 1 կմ խորանարդը: Սեւանա լճում այժմ ունենք 35 կմ խորանարդ ջուր: Բերված փաստերը ցույց են տալիս, որ ՀՀ տարածքում ձեւավորվող քաղցրահամ ջրի մեծ մասը հոսում է հարեւան Վրաստան եւ Ադրբեջան: Մինչդեռ հնարավոր է ջրամբարների (հատկապես փոքր եւ միջին չափերի) կառուցման շնորհիվ ամբարել 3-4 կմ խորանարդ ջուր եւ լուծել ոռոգման ու բնակավայրերի ջրամատակարարման հիմնահարցերը:

Որպեսզի պարզ դառնա թե ՀՀ-ն ինչքան ջրասակավ հանրապետություն է, բերենք բնակչության 1 շնչին ընկնող տարեկան ջրաքանակությունների համաշխարհային ցուցանիշները՝ 1985 թ. համաշխարհային միջինը կազմել է 8,4 հազար մ խորանարդ/տարի, նախկին ԽՍՀՄ-ը՝ 17,6, իսկ ՀՀ-ն՝ 2,28: Համաշխարհային ջրօդերեւութաբանական կազմակերպության կանխատեսումներով 2025 թ.-ին 1 շնչին ընկնող ջրաքանակությունը կկազմի 1995 թ.-ի նույն ցուցանիշի 64 տոկոսը (4,8 հազար մ խորանարդ/տարի): Իսկ ՀՀ-ում այդ ցուցանիշը դեռ 1995 թ.-ին կազմել է 2 հազար մ խորանարդ/տարի:

Ջրամատակարարման զգալի պակաս է զգացվում ավելի քան 80 երկրներում, որոնք կազմում են աշխարհի բնակչության 40 տոկոսը: Ջրային պաշարների սակավությունը էականորեն ազդում է գյուղատն-

ՀՈՎԻԿ ՍԱՅԱԴՅԱՆ,
«Հայհիդրոմետ» վարչության մասնագետ

Տնտեսության աճի դանդաղում Ճապոնիայում

Հենվելով Ճապոնիայի կառավարության հրապարակած ցուցանիշների վրա, անգլիական «Ֆայնենշլ թայմզ» թերթը հաղորդում է, որ ա[illegible] վաճառքի վրա դրված հարկերի բարձրացման նախօրյակին Ճապոնիայի տնտեսությունում անկում է արձանագրվել: Մի շարք ընկերությունների կես դրույքով աշխա[illegible] հետեւան[illegible] գործազրկությունն անսպասելիորեն 3-2 տոկոսից բարձրացել է 3-3 տոկոսի, որը բավական բարձր է Ճապոնիայի համար: Մեծ վաճառատներում գնողունակությունը մայիսին, անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ, ընկել է 8-1 տոկոսով: Շենքերի կառուցման արագությունը նույնպես ընկել է 9-3 տոկոսով, ավելի արագ, քան նախորդ ամիսներին, եւ ընդհանրապես շինարարական աշխատանքների պատվերները 16-1 տոկոսով նվազել են:

Տվյալները, որ տնտեսությունն առնվազն տեղքայլ է անում անցյալ տարվա համախառն արտադրանքի բնագավառում արձանագրված 3-6 տոկոսի վերելքի աճից հետո, գալիս են հավաստիացնելու այն կարծիքը, որ ճապոնական կենտրոնական բանկը չի ծրագրում ավելացնել պաշտոնական տոկոսադրույքները:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հանդիպելու են Ադրբեջանի, Վրաստանի եւ Չեչնիայի նախագահները

ԹԲԻԼԻՍԻ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-BGI: Ինչպես հաղորդել է Վրաստանի հեռուստատեսության «Ալիոնի» տեղեկատվական ծրագիրը, Չեչնիայի նախագահի օգնական Ռուսլան Կուտաեւի Թբիլիսի եւ Բաքու կատարած այցերի գլխավոր արդյունքը համաձայնության ձեռքբերումն է Ադրբեջանի, Վրաստանի եւ Չեչնիայի նախագահների հանդիպման շուրջ, որը ծրագրվում է հուլիսի կեսերին: Ըստ Կուտաեւի, կքննարկվի Կովկասի երկրների անվտանգության եւ համագործակցության կազմակերպության ստեղծման հարցը:

Շարունակվում է լիտվա-լատվիական վեճը ծովային սահմանի շուրջ

ՎԻԼՆՅՈՒՍ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Անցած շաբաթ Փարիզում կայացած լիտվա-լատվիական բանակցությունները չվերացրին երկու երկրների հնգամյա վեճը Բալթիկ ծովի օդային տարածքի վերահսկողության սահմանների հաստատման առթիվ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, այս մասին հայտնել է Լիտվայի տրանսպորտի եւ հաղորդակցության ուղիների փոխնախարար Ալգիրդաս Շակալիսը, որը գլխավորում էր պատվիրակությունը Փարիզում քաղաքացիական ավիացիայի միջազգային կազմակերպության կենտրոնակայանում կայացած խորհրդակցությունում: Լատվիան «Բալթիկ ծովի օդային տարածքի բաժանումը կապում է երկու երկրների միջեւ ծովային սահմանի եւ ափամերձ ծանծաղուտում տնտեսական գոտու սահմանների հաստատման հետ, ինչը Լիտվայի համար բացարձակապես անընդունելի է»: Փոխնախարարի կարծիքով, Լատվիան շահագրգռված չէ, որ վեճը լուծվի: Այնինչ Լիտվան Բալթիկ ծովի վրայով իր ինքնաթիռների թռիչքների վերահսկման համար արժույթով խոշոր գումարներ է վճարում Լատվիային:

Այս տարի երկրաշարժերը Իրանին հասցրել են 223 մլն դոլարի վնաս

ԹԵՀՐԱՆ, 9 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Այս տարի Իրանում տեղի ունեցած երեք երկրաշարժերը երկրին հասցրել են ընդհանուր հաշվով 670 մլրդ ռիալի (223 մլն դոլար) վնաս: Այս մասին իրանյան պաշտոնական IRNA գործակալությանը հայտնել է Իրանի ներքին գործերի փոխնախարար Ռասուլ Զարգարը: Ըստ նրա, երկրաշարժերի պատճառած վնասները (հյուսիս-արեւմտյան) Արդեբիլում եւ (հյուսիս-արեւելյան) Խորասան նահանգներում գնահատվել է 670 մլրդ ռիալ եւ հաջորդ 18 ամիսների ընթացքում 300 մլրդ ռիալ (100 մլն դոլար) է ծախսվելու այս շրջանների վերականգնման համար: Փոխնախարարը ավելացրել է նաեւ, որ երկրաշարժից տուժած երկու նահանգներում մինչեւ ձմեռ կառուցվելու են 30.500 տներ:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բոննը ծրագրում է վերարժեքավորել ոսկու պաշարները

Բունդեսբանկը դեմ է

Եվրոպական ինտեգրացման եւ հատկապես միասնական փողի ներմուծման անխոնջ քայլերից Գերմանիան նույնպես դժվարությունների առաջ է կանգնած Մաաստրիխտի սահմանած չափանիշներին հասնելու ճանապարհին: Անգլիական «Ֆայնենշլ թայմզ» թերթից քաղում ենք հետեւյալ տեղեկությունները:

Գերմանիայի կառավարությունը վերջերս նշել է, որ Բունդեսբանկի ոսկու եւ արտարժույթի պաշարների վերարժեքավորման իր առաջարկը նպատակ ունի ուժեղացնելու բանկի կապիտալ ռեսուրսները եւ չի սահմանափակելու նրա անկախությունը դրամական քաղաքականությունից: Այնուամենայնիվ, Գերմանիան եվրոպական տնտեսության եւ դրամական միասնության արժանի դարձնելու նպատակով Բունդեսբանկի մասին օրենքի վերացման եւ ոսկու պաշարներից կապիտալ շահույթ ստանալու ֆինանսների նախարար Թեո Վայգելի առաջարկը դիմադրության է հանդիպել եւ այդ ընդդիմությունն օրեցօր աճում է:

Սաարլենդում քրիստոնեա-դեմոկրատների առաջնորդ եւ կանցլեր Հելմուտ Քոլի կուսակցության երիտասարդական թեւի ազդեցիկ դեմքերից Պիտեր Մյուլլերը խիստ քննադատության է ենթարկել Վայգելի առաջարկը, զգուշացնելով, որ այն կարող է մեծ վնաս հասցնել կառավարության հեղինակությանը ֆինանսական ձեռնահասության ասպարեզում: Քրիստոնեա-դեմոկրատական միությունից Բունդեսթագի անդամ Յուրգեն Օգուստինովիչը հայտարարել է, որ չի քվեարկի նման առաջարկի օգտին: Իսկ Բունդեսբանկի վարչական խորհրդի անդամ, Հյուսիսային Ռայն-Վեստֆալիայում կենտրոնական բանկի կառավարիչ Ռեյմուտ Յոկիմսենի կարծիքով, ոսկու պաշարների վերագնահատման ծրագիրը կարող է վերջին հաշվով վնաս հասցնել, քան ժամանակավոր ֆինանսական օգուտ տալ երկրին:

Հակառակ այս աճող ընդդիմությանը, Վայգելը պնդում է, որ նման քայլը զգալիորեն ուժեղացնելու է Բունդեսբանկը: Վերագնահատումից ստացված շահույթի մի մասը, ըստ նրան, կարելի է օգտագործել մեծացնելու կենտրոնական բանկի սկզբնական, հիմնական կապիտալը՝ 290 միլիոն մարկից հասցնելով մինչեւ 5 միլիարդ մարկի, միաժամանակ մեծացնելով նաեւ հաշվեկշռում եղած մյուս պաշարները: Դրանով նա հավաստիացնում է, որ կստեղծի 25 միլիարդ մարկի պահեստային հատուկ ֆոնդ հետագայում որեւէ արժութային ճգնաժամի առաջն առնելու համար: Նախարարությունը առաջարկում է, որ վերարժեքավորումից ստացված գումարից 20 միլիարդ մարկ օգտագործվի փուլ առ փուլ ծածկելու վերամիավորման հետեւանքով առաջացած պարտքերը: Առաջարկված ծրագրի գլխավոր նպատակն է Գերմանիան պիտանի դարձնել Մաաստրիխտի պայմանագրով առաջարկված չափանիշներին, համաձայն որոնց դեֆիցիտը չպետք է գերազանցի համապատասխան արտադրանքի 3 տոկոսը: Բոննում կառավարությունը խոստացել է, որ վերարժեքավորումը կկատարվի զգուշավոր կերպով, եւ կհասցվի մինչեւ ներկա շուկայական արժեքի մոտավորապես 60 տոկոսին: Ներկայիս գերմանական ոսկու արժեքը 144 մարկ է յուրաքանչյուր ունցիայի համար, որը կազմում է իր շուկայական գնի մոտ մեկ քառորդը: Նշենք, որ 12 անգլիական ունցիան 1 ֆունտ է, որն էլ հավասար է 0,373 կգ-ի:

Առայժմ ոչ մի նշույլ չկա, որ կառավարությունն ու Բունդեսբանկը կարող են համաձայնության եզրեր գտնել, սակայն իրենց պաշտոններից հրաժարական տալու մասին տարածված լուրերի հերքումով հանդես են եկել պարոն Վայգելն ու պարոն Տիտմեյերը:

Ամենամեծ մտահոգությունը, որ ծրագիրը առաջացրել է, հետպատերազմյան կայունության խախտման վախն է: Հարցումները ցույց են տվել, որ ժողովրդի 84 տոկոսը եվրոյի դեմ կլինի, եթե բավականաչափ կայուն չլինի կամ փողի արժեզրկման կասկածներ առաջացնի:

Մշակույթ

ՓԱՌԱՏՈՆ

«Աշխարհը եւ մենք-97»
Մեծարման համերգ

Աշխարհը մեզանով իմաստավորելու խորհրդով ենք իմաստնանում: Ասենք, կյանքի 50 տարին օրերս բոլորած ջութակահար Ռուբեն Ահարոնյանով, որ շատ հրաշալիքներ է տեսել, դրանցով հարստացել, զարմացել ու զարմացրել է, արեւմուտքում, թե արեւելքում նրան հոտնկայս ծափահարել են, մոլորակի լավագույն լարային քառյակներից մեկը՝ Բորոդինյանը, վերջերս հայ ջութակահարին է առաջատար ընտրել:

Կյանքի իմաստնության շրջանը կվարտետային նվագածությամբ է սկսում: Մենակատարի հաղթարշավից, Հայաստանի պետական կամերային անսամբլը տարիներ շարունակ ղեկավարելուց հետո կվարտետը նոր փորձաքար է, առանց որի Ահարոնյան երաժիշտը թերեւս չի ամբողջանա: Սկիզբ է, թարմություն: Հարափոփոխ երկացանկը վազք է պահանջում: Բեմեր, երկրներ են փոխվում, քառյակի առաջին ջութակահարի հմայքն ամենուր հետք է թողնում: Մարդիկ դահլիճներից հեռանում են նրան նորից հանդիպելու ակնկալիքով, իսկ Ռուբենին Երեւանն է ձգում, Հայաստանը:

Հոր եւ մոր կամքով չէր, որ Ռիգայում ծնվեց: Ավետիս Ահարոնյանի զարմիկը լինելու փաստը քառասնականների Հայաստանում ապահով կյանք չէր խոստանում: Հայերենն ու հայեցին, սակայն, բարեբախտաբար շատ յուրացան: Պարմանի էր, Երեւան տեղափոխվեցին, Կոմիտաս լսեց ու նվագեց, անդրկովկասյան, համամիութենական մրցույթների դափնեկիր դարձավ, միջազգային վեց մրցանակ նվաճեց, Հայաստանի ժողովրդական արտիստի կոչման հասավ, պրոֆեսոր է: Նրա երեւանցի սանը՝ Արման Առաքելյանն էլ է արդեն միջազգային մրցանակակիր, այն Արմանը, որ իր ջութակի պատյանի ներսից վարպետի՝ մասունքի նման պահպանած այս լուսանկարը հանեց ու տվեց «Ազգի» ընթերցողներին ներկայացնելու համար:

– Կյանքում մեկ անգամ ես հիսուն տարեկան դառնում, եւ հիսնամյակս հայրենիքում նշելը մեծ երջանկություն է:

Միշտ զուսպ, ակադեմիական ջութակահարը սա պատանեկան մի հուզմունքով է ասում: Արտաքուստ ինքն էլ, կարծես, պատանի լինի:

«Աշխարհը եւ մենք» փառատոնի երկրորդ համերգն է: Հունիսի 6-ին՝ Արամ Խաչատրյանի ծննդյան օրը: Այդ երեկո նաեւ Ռուբեն Ահարոնյանին են մեծարում, պղնձե փողայինների տուշով, հոտնկայս ծափահարություններով: Հոբելյարին բոլորի անունից ողջունում, շնորհավորում է մաեստրո Ճգնավորյանը: Շնորհակալության խոսքը երկու նախադասություն է:

– Առանց Երեւանի չեմ կարող: Պարբերաբար պիտի գամ, իմ ունկնդիրն այստեղ է:

Երկու նախադասություն, հետո ամբողջ մի նվագահանդես: Արամ Խաչատրյանի ջութակի կոնցերտն իր գլուխգործոց երկրորդ մասով: Պայծառ վիրտուոզին սովոր հանդիսատեսին այստեղ արդեն նրա թախիծն է հուզում՝ գույների մի թանձրուծք, որ լուծվում է նվագախմբի ջութերի կազմի՝ թավջութակների ու կոնտրաբասների կտնտոցներով ուղեկցվող նվագի մեջ, հրաշք ջութերից նոր թափ առնում, եւ թանձրուծքը պատռելով՝ երթային մի շղարշ հյուսում: Սա նույնպես թախիծ է, բայց արդեն լուսավոր: Ցնծալի երրորդ մասը վկա. «Ես նորից Երեւանում եմ, իմ սիրած «Արամ Խաչատրյան» սրահում:

Երեւանցին, հայն ընդհանրապես, գալիս են հատուկ ինձ լսելու: Ես, ուրեմն, նախ նրանցն եմ եւ հետո միայն անգլիացունը, ֆրանսիացունը, իտալացունը կամ ամերիկացունը, որ նվագածս ընկալում են ինձանից անկախ, որպես որակ, քանիցս լսածի այլընտրանք, երբեմն էլ՝ ծանոթություն:

18 տարեկանից աշխարհի բեմերում եմ՝ վստահ անցածս դրոգով, որ սայթաքելը բացառում է: Այդ դպրոցն Աուերից, Նալբանդյանից է եկել, ճանաչվել որպես ռուսաստանյան, նորովի բյուրեղացել Հայաստանում: Ահա թե ինչու երախտապարտ եմ Մոսկվայի սիրելի ուսուցչիս՝ Յուրի Յանկելեւիչին, որ հոգով [illegible] շատիկ հարգեց: Կոնսերվատորիայի Մեծ դահլիճի բեմն իմ յուրօրինակ քավարանն է: Դեռ ջութակս չլարած՝ այդ բեմում ամեն անգամ Օյստրախի խոսքերն եմ հիշում. «Այստեղ նվագելը ոչ միայն պատիվ է, այլեւ հուզմունք, պատասխանատվության մեծ զգացողություն»: Այստեղ, Պետերբուրգի ֆիլհարմոնիայի դահլիճում եւ... հպարտությամբ եմ ասում՝ Երեւանում, որ միջազգային բարձր չափանիշներով պատրաստված ունկնդիրների մի բանակ ունի, պահանջկոտ, միաժամանակ՝ բարյացակամ: Նմանը, երեւի, ոչ մի երկրում չկա»:

Շնորհակալություն ֆիլհարմոնիկ նվագախմբին, մաեստրո Լորիսին, որ խավար, ցուրտ, քաղցած ամիսներին էլ սնեցին այդ բանակը՝ իրենց էներգիային ենթարկեցին արվեստի նվիրյալներին: Առաջին տարիների երկյուղն աստիճանաբար տեղի է տալիս, եւ, ասենք, 20-րդ դարի հսկաներից Օթորինո Ռեսպիգիի «Հռոմի տոնակատարություններ» սիմֆոնիկ պոեմն իր քառամաս գունախաղով, ֆիլհարմոնիկի աղեղով ու շնչով, հրաշք տոն է, աշխարհին ներկայանալու մի նոր ազդակ:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՊԼՈՒԶՅԱՆ

Ժամանակակից արվեստի թանգարանը՝ 25 տարեկան

Ոչինչ կանգ չի առնում, ասում է Հենրիկ Իգիթյանը

25 տարի առաջ, հունիսի 9-ին առաջին այցելուների առջեւ դռները բացեց Հայաստանի ժամանակակից արվեստի թանգարանը: Քառորդ դար շարունակ տաղանդավոր նկարիչների հյուրընկալեց այն՝ արվեստասերներին ներկայացնելով հայ կերպարվեստն իր ողջ գունեղությամբ ու բազմազանությամբ, երանգի, ընկալման, մտքի հարուստ ներկապնակով: Մինասի, Ջոտտոյի, Կալենցի, Վրույր Գալստյանի, Աշոտ Հովհաննիսյանի, Լավինիա Բաժբեուկ-Մելիքյանի, Էլիբեկյան եղբայրների, Հակոբ Հակոբյանի, Արտո Չախմախչյանի, Սեյրան Խաթլամաջյանի, Արա Շիրազի, Լեւոն Թոքմաջյանի եւ կերպարվեստի մյուս վարպետների գործերն այսօր էլ իրենց կայուն տեղն ունեն թանգարանի ցուցադրության մեջ:

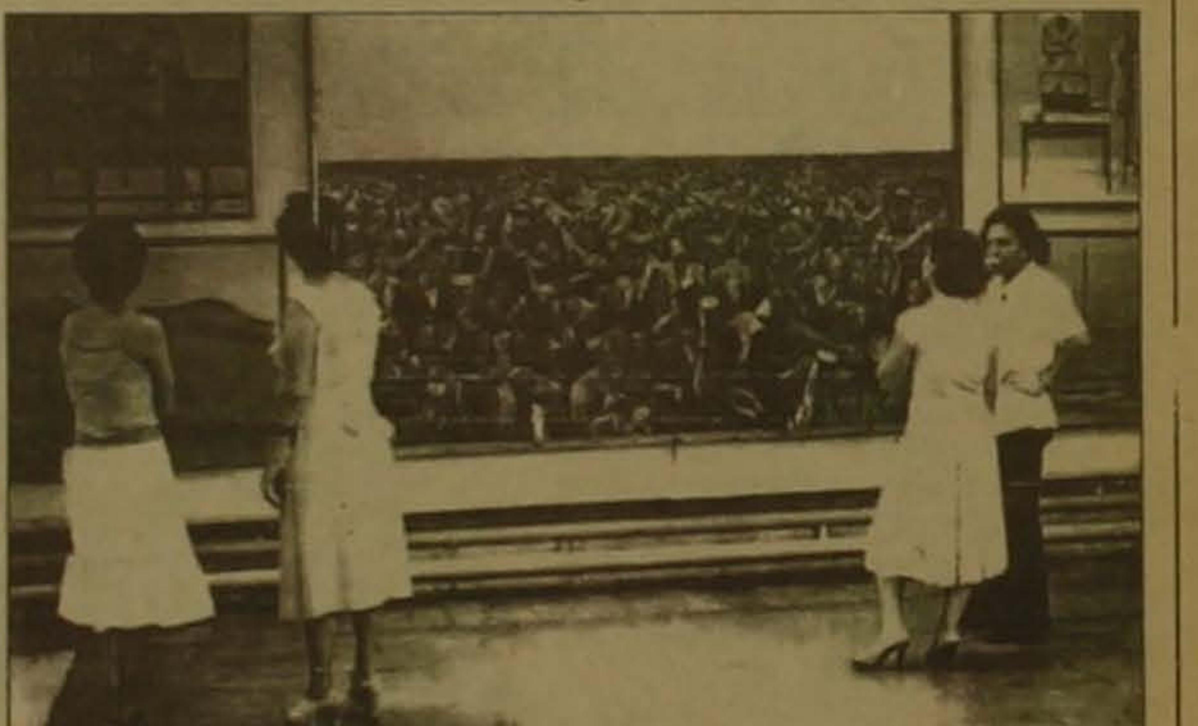

Հունիսի 9-ին թանգարանում հավաքված արվեստասերներ եւ նկարիչներ եկել էին նշելու արվեստի վաստակաշատ օջախի 25-ամյա տարելիցը: Ինչպես, շնորհավորելով ներկաներին, ասաց թանգարանի տնօրեն Հենրիկ Իգիթյանը, այստեղ էին նրանք, ովքեր հիշել ու եկել էին: «Այսօր կա մեր առօրյան, կա 25 տարեկան մեր թանգարանը, որը դիմանում է չնայած բազմաթիվ դժվարությունների: Խորհրդային տարիներին, չգիտես ինչու, անընդհատ խանգարում էին մեզ, ինչ-որ արգելքներ հարուցում: Արգելում էին Մինասի կտավները, ինչո՞ւ: Արվեստի դեմ էին պայքարում, այստեղ ոչ քաղաքական խնդիրներ էին լուծվում, ոչ հակապետական կամ հակասովետական գաղափարներ քարոզվում: Պայքարը արվեստի եւ տգիտության միջեւ էր ընդամենը»: Հենց պրն Իգիթյանը դժգոհելով նաեւ անկախ Հայաստանի ներկայիս իշխանավորներից, քանզի արվեստի նկատմամբ պետական-կառավարական անտարբերությունը շարունակվում է նոր դրսեւորումներով: «Մեզ չեն ուզում նկատել, մենք էլ իրենց չենք նկատում, որովհետեւ ինչքան մենք իրենց համար հետաքրքիր չենք, այնքան էլ նրանք մեզ համար: Համենայն դեպս, չեմ հիշում, որ այս տարիներին նախագահը կամ նրա մերձավորներից մեկը մտներ այս թանգարան: Եվ ոչ միայն այստեղ: Մանկական գեղագիտական կենտրոն չեն գալիս, ցուցահանդեսներ չեն գալիս: Ցուցահանդես ենք բացում, որին 160 երկիր են մասնակցում, չեն գալիս, մեծ համերգ ենք տալիս, կառավարության օթյակը միշտ դատարկ է, կարծես իրենք ոչ մի կապ չունեն ոչ այս երեխաների, ոչ այս մշակույթի հետ (միայն սեփականաշնորհման հետ կապ ունեն)», «ոչ նեղացածի կեցվածքով», բայց, այնուամենայնիվ, նեղացած, ասաց թանգարանի տնօրենը՝ ափսոսանք հայտնելով, որ կյանքից հեռացել են թանգարանի ստեղծման ակունքներում կանգնած փայլուն արվեստագետներ: Սակայն պրն Իգիթյանը լավատես է եւ հույս ունի, որ գալիք կառավարությունները կկարողանան գնահատել արվեստը, որ ապագայում ժամանակակից արվեստի թանգարանը նոր շենք կունենա կամ գոնե կընդարձակի տարածքը:

Բնորոշ է, որ նույն օրը թանգարանում բացվեց պատանի արվեստագետների աշխատանքների ցուցահանդես, որոնց մի մասը սովորել կամ սովորում են երեխաների գեղագիտական դաստիարակության կենտրոնում, մյուսները ուսանողներ են, սակայն շարունակում են համագործակցել կենտրոնի հետ: «Այս ցուցահանդեսը լավագույն նվերն էր մեզ համար եւ ներկայացնում է թանգարանում ցուցադրվող նկարիչների 4-րդ սերունդը, որի համար բնութագրական է նոր մտածելակերպը: Կարծում եմ, այս տղաներն ու աղջիկները նոր տեսողություն, նոր ճանապարհ պիտի բացեն հայ արվեստում, եթե նույնիսկ միանգամից չընդունվեն (ինչպես ժամանակին շատերը չէին ընդունում Մինասի, Վրույրի, Մարտին Պետրոսյանի եւ ուրիշների գործերը): Արվեստի զարգացումը չպետք է ոչ զայրացնի, ոչ էլ անհանգստացնի: Որովհետեւ ոչինչ կանգ չի առնում արվեստում, կյանքը, մշակույթը շարունակվում են», խոսելով նոր բացված ցուցահանդեսի մասին, ասաց թանգարանի տնօրենը:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Նավասարդ» պարի խմբի ելույթները Նյու Յորքում

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 9 ՀՈՒՆԻՍ: Արմենպրեսի սեփական թղթակից Ռոբերտ Կարապետյանը հաղորդում է. Քաղաքի Սրբոց Նահատակաց ամենօրյա հայ վարժարանի 30-ամյակի կապակցությամբ, որը լրանում է այս տարի, այստեղ հյուրընկալվեց «Նավասարդ» հայկական պարի խումբը (Ֆրանսիա), որը երկու համերգ տվեց Քուինսի քոլեջի դահլիճում:

Կատարվեցին Վասպուրականի, Ղարաբաղի, Սասունի ժողովրդական պարեր: Տարբեր տարիների խումբն այս պարերը ներկայացրել է Գերմանիայում, Հոլանդիայում, Շվեդիայում, արաբական երկրներում, ԱՄՆ-ում: «Մենք փափագում ենք ելույթներով հանդես գալ նաեւ մայր Հայաստանում, ցուցադրել մեր արվեստը խստապահանջ հայ հանդիսականի առջեւ», ասաց խմբի գեղարվեստական ղեկավար, պարուսույց Էդդի Զոլոյանը:

Համերգին ներկա էր ՄԱԿ-ում Հայաստանի Հանրապետության մշտական ներկայացուցչի պաշտոնակատար Մովսես Աբելյանը:

Համերգը բարեգործական էր: Հասույթի մի մասը կհատկացվի Սրբոց Նահատակաց վարժարանին:

«Նավասարդ» պարի խումբը 30 տարեկան է: Այն կազմավորվել է խմբի պարուսույց եւ գեղարվեստական ղեկավար Էդդի Զոլոյանի ջանքերով, որը բազմիցս եղել է Երեւանում: Նա սիրով է հիշում իր ուսուցիչներին՝ հանրապետության ժողովրդական արտիստներ, պարարվեստի ճանաչված վարպետներ Ազատ Ղարիբյանին, Վանուշ Խանամիրյանին, Թերեզա Գրիգորյանին եւ շատ ուրիշների:

Խմբի բոլոր մասնակիցները նոր սերնդի ներկայացուցիչներ են, որոնցից շատերն անգամ չեն եղել Հայաստանում: Նրա գործիքային մասի քանոնահարուհիներից մեկը՝ Մարգարիտ Պասզակը ազգությամբ գերմանուհի է, բայց ամբողջ էությամբ տրվել է հայ երաժշտությանը:

ԱՄՆ. Ո՞ւմ է պատկանում Նուրիեւի 7 մլն դոլարը

Ռուսական եւ համաշխարհային բալետի ճանաչված ներկայացուցիչ Ռուդոլֆ Նուրիեւի մահվանից 4 տարի անց, նրա ընտանիքի անդամները դատական հայցով հանդես են եկել ընդդեմ արտիստի երկար տարիների իրավաբանի՝ կապված դերասանի վերջին ցանկությունների հետ: Վիճաբանությունը վերաբերում է 1993-ին, ԴԱՎ-ից մահանալուց առաջ, կյանքի վերջին օրերին Նուրիեւի գրած կտակներին եւ այլ փաստաթղթերի: Նուրիեւի ընտանիքի որոշ անդամներ նրա Չիկագոյի իրավաբանին մեղադրում են, որ վերջինս օգտվելով պատեհ առիթից, մեռնող Նուրիեւին ստիպել է իրեն հանձնել 7 մլն դոլար ընդհանուր արժողությամբ ամերիկյան ակտիվները, որը այնուհետեւ փոխանցել է Իլինոյսի Պարի հիմնադրամին: Նուրիեւի ընտանիքի անդամները ասում են, որ կենդանության օրոք Նուրիեւը երբեւէ նման մտադրություն չի հայտնել, եւ դա ապացուցող փաստաթղթերը ներկայացնելով պնդում, որ առկա բոլոր կտակներն ու փաստաթղթերը անօրինական են ու կազմված իրավաբան Բարի Վայնշթեյնի կողմից հարստանալու նպատակով: Նշվում է, որ հետագայում իրավաբանի կինն ու դուստրը աշխատանքի են ընդունվել այդ հիմնադրամում:

Դատարանին ներկայացված փաստաթղթերում նկարագրվում է, թե ինչպես է Վայնշթեյնը սկսել վերահսկել Նուրիեւի ունեցվածքը, ներառյալ Նյույորքյան առանձնատունը եւ ունեցվածքը այն ժամանակ, երբ «Ռուդոլֆը դարձել էր շատ հիվանդ, հոգնած, դժվարությամբ էր քայլում, որին տեղյակ էր ԱՄՆ-ում նրա իրավաբանը»:

Ճիշտ է, հիմնադրամի ներկայացուցիչները եւ Վայնշթեյնը հերքեցին վերոհիշյալ հաղորդագրությունը: Վայնշթեյնը նույնիսկ իրեն Նուրիեւի վերջին երկու տասնամյակի լավագույն ընկերներից մեկն անվանեց: «Ռուդոլֆը քչերին էր վստահում, սակայն նա վստահեց Բարիին», ասել է Պարի հիմնադրամի իրավաբան Մայքլ Մոհրանոն:

Նուրիեւի ընտանիքի պահանջները կանխելու նպատակով հիմնադրամը Մանհեթենում ԱՄՆ-ի շրջանային դատարանի դատավորին խնդրեց հաստատել, որ ինքն է Նուրիեւի 7 մլն ունեցվածքի օրինական տնօրինողը: Խնդրանքը, սակայն, դատարանը մերժեց:

«ԻՆՏԵՐՆԵՇՆԸԼ ՀԵՐԱԼԴ ՏՐԻԲՅՈՒՆ»

ԱԶԳ **Մարզական**

ՖՐԱՆՍԻԱ-98

Նիգերիայի եւ Մարոկկոյի հավաքականները՝ եզրափակիչում

Անցած հանգստյան օրերին նոր թափով բռնկվեց ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրաշավը: Գրեթե բոլոր աշխարհամասերի տարբեր երկրների մարզադաշտերում ֆուտբոլային «ճակատամարտեր» ծավալվեցին:

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Եվրոպա

Առաջին ենթախմբում մեկ հանդիպում կայացավ: Առաջատար՝ Դանիայի հավաքականը Կոպենհագենում հյուրընկալեց անհաջողակներից մեկին՝ նման բարձրակարգ մրցաշարում առաջին անգամ հանդես եկող Բոսնիա-Հերցեգովինայի ֆուտբոլիստներին: Ակնկալվող խոշոր հաշիվը չգրանցվեց: Դանիացիներին հաջողվեց երկու անպատասխան գոլ խփել մրցակցի դարպասը: Այս արդյունքի շնորհիվ Դանիայի հավաքականը ավելի ամրապնդեց առաջատարությունը:

Երկրորդ ենթախմբում եւս մեկ հանդիպում տեղի ունեցավ: Վրաստանի հավաքականը ոչ միայն անդրանիկ հաղթանակը տարավ աշխարհի առաջնություններում, այլեւ բացեց խփած գոլերի հաշիվը: Թբիլիսիում վրաց ֆուտբոլիստները 2-0 հաշվով պարտության մատնեցին նախկին համամերկրացիներին՝ Մոլդովայի ֆուտբոլիստներին: Թբիլիսյան հաղթանակը շոշափելի ազդեցություն չունեցավ Վրաստանի հավաքականի մրցաշարային դիրքի վրա: Այս առումով սկզբունքային կլինի մեկ շաբաթ հետո կայանալիք վրացական թիմի հանդիպումը լեհ ֆուտբոլիստների հետ մրցակցի դաշտում:

Երրորդ ենթախմբում մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել առաջատարի՝ Նորվեգիայի հավաքականի մրցամարտը երկրորդ տեղում ընթացող Հունգարիայի հավաքականի հետ Բուդապեշտում: Այս հանդիպման ընթացքում հաղթող ի հայտ չեկավ: Կողմերը մեկական գնդակ խփեցին իրար դարպասը 1-1: Հետաքրքիր է, որ Օսլոյում կայացած առաջին խաղում նորվեգացիները խոշոր հաշվով հաղթել էին հունգարացիներին (3-0): Հելսինկիում կարեւոր 3 միավոր վաստակեցին ֆինն ֆուտբոլիստները, որոնք 3-0 հաշվով առավելության հասան ադրբեջանցիների նկատմամբ եւ միավորներով (7) հավասարվեցին հունգարացիներին:

Չորրորդ ենթախմբի բոլոր թիմերն էլ անմասնակից չմնացին ընտրական մրցաշարի այս տուրի խաղերից: Տալլիննում էստոնացիները համառ դիմադրություն ցույց տվեցին շվեդներին, բայց պարտվեցին 2-3 հաշվով: Մերձբալթյան մեկ այլ հանրապետության՝ Լատվիայի հավաքականի ֆուտբոլիստները Ռիգայում 1-3 հաշվով զիջեցին ավստրիացիներին: Իսկ Մինսկում բելառուսները 0-1 հաշվով պարտություն կրեցին շոտլանդացիներից, որոնք 17 միավորով միանձնյա գլխավորում են մրցաշարային աղյուսակը, թեեւ երկու խաղ ավելին են անցկացրել մոտակա հետապնդողից՝ Ավստրիայի հավաքականից:

5-րդ ենթախմբում կարեւոր նշանակություն ուներ Ռուսաստանի եւ Իսրայելի հավաքականների հանդիպումը: Մոսկվայի «Դինամո» մարզադաշտում ռուսները 2-0 հաշվով հաղթեցին հրեա ֆուտբոլիստներին: Ռուսաստանի հավաքականը այս հաղթանակի շնորհիվ ընթանում է առաջին տեղում: Նրանցից 2 խաղ պակաս են խաղացել բուլղարացիները, որոնք Բուրգասում 4-0 հաշվով պարտության մատնեցին Լյուքսեմբուրգի ֆուտբոլիստներին: Այս ենթախմբի հաղթողը, հավանաբար, կորոշվի Ռուսաստանի եւ Բուլղարիայի հավաքականների մրցավեճում:

6-րդ ենթախմբում առաջատարին (Իսպանիայի հավաքականին) հետապնդում են հարավսլավացիները: Հերթական խաղում նրանք շատ կարեւոր հաղթանակ (2-0) տարան Սլովակիայի հավաքականի նկատմամբ: Ինչ մնում է իսպանացիներին, ապա նրանք 1-0 հաշվով հաղթեցին Եվրոպայի փոխչեմպիոններին՝ չեխ ֆուտբոլիստներին, որոնք զարմանալիորեն թույլ են հանդես գալիս այս մրցաշարում: Իսկ ահա լուրջ հավակնություններ չունեցող Ֆարերյան կղզիների հավաքականը 2-1 հաշվով հաղթեց մալթացիներին: Սա կղզիաբնակների երկրորդ հաղթանակն էր (առաջինը եւս Մալթայի հավաքականի նկատմամբ):

7-րդ ենթախմբում բելգիացիները 6-0 հաշվով հաղթելով Սան Մարինոյի ֆուտբոլիստներին եւ վաստակելով 15 միավոր, հավասարվեցին հոլանդացիներին:

8-րդ ենթախմբում Մակեդոնիայի հավաքականը 1-0 հաշվով հաղթեց Իսլանդիայի թիմին:

Եվ վերջապես 9-րդ ենթախումբ: Այստեղ է ընդգրկված նաեւ Հայաստանի հավաքականը: Մեր ֆուտբոլիստները այս տուրում ազատ էին եւ հաջորդ խաղը կանցկացնեն օգոստոսի 20-ին Պորտուգալիայում: Ի դեպ, պորտուգալացիները 2-0 հաշվով հաղթեցին ալբանացիներին:

Հետաքրքիր հանդիպում կայացավ Կիեւում, ուր ուկրաինացիները հյուրընկալել էին գերմանացիներին: Տանտերերը հնարավորություն ունեին հաղթելու Եվրոպայի չեմպիոններին: Հատկապես վտանգավոր էր Սերգեյ Ռեբրովի հարվածը, որից հետո գնդակը ես մղեց դարպասածողը: Խաղն ավարտվեց 0-0 հաշվով եւ ուկրաինացիները 14 միավորով շարունակում են մնալ առաջատար: Գերմանացիները 2 խաղ պակաս են անցկացրել:

Հարավային Ամերիկա

Այս աշխարհամասում ընտրական մրցաշարն անցկացվում է շրջանաձեւ մրցակարգով: Չորս ուղեգրերի համար պայքարում են 9 հավաքականներ: Հերթական 12-րդ տուրում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները: Արգենտինա-Պերու 2-0, Էկվադոր-Չիլի 1-1, Ուրուգվայ-Կոլումբիա 1-1, Վենեսուելա-Բոլիվիա 1-1:

Աֆրիկա

Նիգերիայի եւ Մարոկկոյի հավաքականները դարձան աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլի առաջին մասնակիցները «սեւ» աշխարհամասից: Աֆրիկյան ընտրաշավում Հարավաֆրիկյան Հանրապետության թիմը 3-0 հաշվով հաղթեց Զամբիայի թիմին:

Խումբ 1
Դանիա-Բոսնիա եւ Հերցեգովինա՝ 2-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Դանիա	5	4	1	0	11-2	13
2. Հունաստան	6	3	1	2	8-4	10
3. Խորվաթիա	5	2	3	0	10-6	9
4. Բոսնիա եւ Հերց.	5	1	0	4	3-11	3
5. Սլովենիա	5	0	1	4	4-13	1

Խումբ 2
Վրաստան-Մոլդովա՝ 2-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իտալիա	6	5	1	0	11-1	16
2. Անգլիա	6	5	0	1	11-2	15
3. Լեհաստան	5	1	1	3	3-8	4
4. Վրաստան	4	1	0	3	2-5	3
5. Մոլդովա	5	0	0	5	2-13	0

Խումբ 3
Ֆինլանդիա-Ադրբեջան՝ 3-0
Հունգարիա-Նորվեգիա՝ 1-1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Նորվեգիա	5	3	2	0	11-2	11
2. Ֆինլանդիա	5	2	1	2	8-6	7
3. Հունգարիա	5	2	1	2	5-5	7
4. Շվեյցարիա	4	2	0	2	4-4	6
5. Ադրբեջան	5	1	0	4	2-13	3

Խումբ 4
Էստոնիա-Շվեդիա՝ 2-3
Լատվիա-Ավստրիա՝ 1-3
Բելառուս-Շոտլանդիա՝ 0-1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շոտլանդիա	8	5	2	1	9-2	17
2. Ավստրիա	6	4	1	1	8-4	13
3. Շվեդիա	6	4	0	2	12-7	12
4. Լատվիա	7	2	1	4	8-11	7
5. Բելառուս	6	1	1	4	3-10	4
6. Էստոնիա	7	1	1	5	4-10	4

Խումբ 5
Ռուսաստան-Իսրայել՝ 2-0
Բուլղարիա-Լյուքսեմբուրգ՝ 4-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռուսաստան	6	4	2	0	15-2	14
2. Իսրայել	7	4	1	2	9-6	13
3. Բուլղարիա	5	4	0	1	14-5	12
4. Կիպրոս	6	1	1	4	5-14	4
5. Լյուքսեմբուրգ	6	0	0	6	1-17	0

Խումբ 6
Հարավսլավիա-Սլովակիա՝ 2-0
Ֆարերյան կղզիներ-Մալթա՝ 2-1
Իսպանիա-Չեխիա՝ 1-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իսպանիա	8	6	2	0	21-4	20
2. Հարավսլավիա	8	6	1	1	23-6	19
3. Սլովակիա	6	4	0	2	14-7	12
4. Ֆարերյան կղզ.	7	2	0	5	9-24	6
5. Չեխիա	5	1	1	3	7-4	4
6. Մալթա	8	0	0	8	2-31	0

Խումբ 7
Բելգիա-Սան Մարինո՝ 6-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Հոլանդիա	6	5	0	1	23-3	15
2. Բելգիա	6	5	0	1	16-6	15
3. Թուրքիա	5	2	1	2	10-5	7
4. Ուելս	6	2	1	3	14-12	7
5. Սան Մարինո	7	0	0	7	0-37	0

Խումբ 8
Մակեդոնիա-Իսլանդիա՝ 1-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռումինիա	6	6	0	0	20-0	18
2. Մակեդոնիա	7	4	1	2	19-10	13
3. Իռլանդիա	5	2	1	2	10-4	7
4. Լիտվա	4	2	0	2	4-4	6
5. Իսլանդիա	5	0	2	3	1-8	2
6. Լիխտենշտայն	5	0	0	5	1-29	0

Խումբ 9
Պորտուգալիա-Ալբանիա՝ 2-0
Ուկրաինա-Գերմանիա՝ 0-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ուկրաինա	8	4	2	2	7-6	14
2. Գերմանիա	6	3	3	0	11-4	12
3. Պորտուգալիա	7	3	3	1	7-2	12
4. Հս. Իռլանդիա	7	1	4	2	5-5	7
5. Հայաստան	6	0	1	1	4-8	5
6. Ալբանիա	6	0	1	5	3-12	1

Հարավային Ամերիկա

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Պարագվայ	10	7	2	1	15-6	23
2. Արգենտինա	11	5	4	2	16-10	19
3. Կոլումբիա	11	5	3	3	16-10	18
4. Բոլիվիա	10	3	5	2	15-10	14
5. Էկվադոր	11	4	2	5	15-13	14
6. Ուրուգվայ	11	4	2	5	11-15	14
7. Չիլի	10	3	4	3	18-13	13
8. Պերու	11	3	4	4	11-14	13
9. Վենեսուելա	11	0	2	9	7-33	2

ՌՈԼԱՆ ԳԱՐՈՍ

Բրազիլացու եւ խորվաթուհու խոշոր անակնկալները

«Ռոլան Գարոսի» կորտերում ավարտվեց թենիսի Ֆրանսիայի բաց առաջնությունը: Մենախաղերում ռուսաստանցի Եվգենի Կաֆելնիկովը չկարողացավ պաշտպանել չեմպիոնի կոչումը, սակայն կրկնեց հաջողությունը զուգախաղերում: Ինչպես եւ անցյալ տարի, չեխ Դանիել Վացեկը եւ Կաֆելնիկովը եզրափակիչ մրցամարտում պարտության մատնեցին աշխարհի ուժեղագույն զույգերից մեկին՝ ավստրալիացիներ Տոդ Վուդբրիջին եւ Մարկ Վուդֆորդին՝ 7-6, 4-6, 6-3: Կանանց զուգախաղերում մինսկցի Նատալյա Զվերեւան եւ ամերիկուհի Ջիջի Ֆեռնանդեսը հաղթեցին Մերի Ջո Ֆեռնանդես եւ Լայզա Ռեյմոնդ ամերիկյան երկյակին՝ 6-2, 6-3: Անակնկալներ գրանցվեցին մենախաղերում: Առաջին անգամ Ֆրանսիայի չեմպիոններ դարձան բրազիլացի Գուստավո Կուերտենը եւ խորվաթուհի Իվա Մայոլին: Բրազիլացին եզրափակիչում 6-3, 6-4, 6-2 հաշվով պարտության մատնեց այս մրցաշարի կրկնակի չեմպիոն, իսպանացի Սերխի Բրուգեյրային, իսկ Մայոլին ընդհատեց շվեյցարուհի Մարտինա Հինգիսի հաղթարշավը, որը կազմում էր 37 անընդմեջ հաղթանակ:

ՖՈՒՏԲՈԼ

Բրազիլացիները դժվարությամբ խուսափեցին պարտությունից

Ֆրանսիայում շարունակվում է ֆուտբոլի «Չորսի մրցաշարը»: Երկրորդ հաղթանակը տոնեց Անգլիայի հավաքականը, որը Մոնպելիեյում 1-0 հաշվով առավելության հասավ ֆրանսիացիների նկատմամբ: Խաղավարտից 5 րոպե առաջ ֆրանսիացի դարպասապահ Բարտեզի սխալից սառնասրտորեն օգտվեց Ալան Շիրերը:

Հաջորդ խաղում Իտալիայի եւ Բրազիլիայի հավաքականները խաղաղ բաժանվեցին՝ 3-3: Հանդիպման ընթացքում իտալացիները հաղթում էին 3-1 հաշվով, սակայն բրազիլացիները Ռոնալդոյի եւ Ռոմարիոյի շնորհիվ խուսափեցին պարտությունից:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժին

«Ազգի» գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆԸ

«Առավոտի» գլխավոր խմբագիր
ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԸ

«Հայաստանի Հանրապետութեան» գլխավոր խմբագրի տեղակալ
ՄԵՍՐՈՊ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆԸ

Ներկայացնում են

«ՄԱՄՈՒԼԻ ԴԵՐԸ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔԻ ՁԵՎԱՎՈՐՄԱՆ ՄԵՋ»

Հունիսի 12-ին
ժամը 18:00
Հայաստանի ամերիկյան համալսարան
Փոքր դահլիճ, 5-րդ հարկ
Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 27-16-58

ԵՐԵՎԱՆ-ԼԱՌՆԱԿԱ (ԿԻՊՐՈՍ)

ՌԵՅՍԵՐԻ ՉՎԵՐԹԸ ԿԱՏԱՐՎՈՒՄ Է
ԱՄԵՆ ՇԱԲԱԹ

«ԱՅԱՔՍ»
ՖԻՐՄԱՆ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է
ՑԱՆԿԱՑՈՂՆԵՐԻՆ
ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՈՒՂԵՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ
ՀԱՃԵԼԻ ԾՈՎԱՓՆՅԱ ՀԱՆԳՍՏԻ

ԿԻՊՐՈՍՈՒՄ

ՀՐԱՇԱԼԻ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆ ԾՈՎԱՓ
ՀԱՃԵԼԻ ԺԱՄԱՆՑ
ԲՈԼՈՐ ՏԱՐԻՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
ԷՔՍԿՈՒՐՍԻԱՆԵՐ ԿԻՊՐՈՍԻ
ՏԵՍԱՐԺԱՆ ՎԱՅՐԵՐՈՎ
ԲԱՐՁՐԱԿԱՐԳ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑՆԵՐ
ԲՈԼՈՐ ՀԱՐՄԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 43/ա ՀԵՌ. 538845

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ ննջասենյակով, անհրաժեշտ կահույքով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

սեփական երկհարկանի շենքի 2-րդ հարկը բաղկացած երեք սենյակից: Երկու կողմից սեփական հողատարածք 300 քառ մետր ընդհանուր մակերեսով: Երկու ավտոտնակ, մուտքը առանձին: Հասցեն Ջրաշաս 68 (ԳԱ հետեւի մասում):
Հեռախոս 52-54-39:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի
հատուկ դասընթացների բաժին

ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԱՌԱՋԻԿԱ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

Անգլերենի երկրորդ փուլ
խումբ Ա — Հունիսի 23-ից մինչեւ հուլիսի 25-ը եւ կշարունակվի սեպտեմբերի 8-ից մինչեւ սեպտեմբերի 26-ը
խումբ Բ — Սեպտեմբերի 8-ից մինչեւ հոկտեմբերի 31-ը երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերին, ժամը 17:00-20:15
Վարձը՝ 95 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ

Անգլերենի առաջին փուլ
Սեպտեմբերի 8-ից մինչեւ հոկտեմբերի 31-ը երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերին, ժամը 17:00-20:15
Վարձը՝ 95 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ

Հայերեն-անգլերեն թարգմանություն
Սեպտեմբերի 9-ից մինչեւ հոկտեմբերի 30-ը երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին, ժամը՝ 17:00-20:15
Վարձը՝ 75 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ

Անգլերենի երրորդ փուլ
խումբ Ա — Սեպտեմբերի 29-ից մինչեւ նոյեմբերի 21-ը
խումբ Բ — Նոյեմբերի 3-ից մինչեւ դեկտեմբերի 24-ը երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերին, ժամը 17:00-20:15
Վարձը՝ 95 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ

Անգլերեն բժիշկների համար
Նոյեմբերի 4-ից մինչեւ դեկտեմբերի 23-ը երեքշաբթի եւ հինգշաբթի օրերին, ժամը՝ 17:00-20:15
Վարձը՝ 75 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ

- Դասընթացների գրանցումը եւ վճարումը տեղի կունենան Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում (ՀԱՀ), 19ա սենյակում:
- Յուրաքանչյուր դասընթացին կընդգրկվեն առաջին 15 դիմորդները:
- Հունիսի 18-ին եւ սեպտեմբերի 3-ին, ժամը 10-ին, ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճում կանցկացվի անգլերեն լեզվի ստուգում, որը դիմորդներին կօգնի դասընթացի ճիշտ ընտրություն կատարել:
- Դասընթացները կանցկացվեն Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27 16 58

"Սասուն Միքայելյան" Ավագ դպրոցը

Կատարում է 1997-98 ուսումնական տարվա ընդունելություն հետեւյալ հոսքերում.

8-րդ դասարան. ֆիզմաթ 15 տեղ, հումանիտար 15 տեղ: 9-րդ դասարան. ֆիզմաթ 12 տեղ, հումանիտար 12 տեղ, տնտեսագիտական 12 տեղ, դատաիրավաբանական 12 տեղ, բնագիտական 12 տեղ, անգլերեն եւ կոմպյուտերային գործ 16 տեղ: 10-րդ դասարան. ֆիզմաթ 4 տեղ:

Նախատեսվում է ընդունելություն առաջին - երկրորդ դասարաններ անգլերեն - ռուսերեն խորացված ուսուցմամբ:

Ավագ դպրոցի շրջանավարտները հանրակրթական դպրոցի ավարտական վկայականի հետ միասին կստանան նաեւ ատեստավորման դպրոցի համապատասխան հոսքը ավարտելու վերաբերյալ, կոմպյուտերային գրագիտության վկայական եւ հարցազրույցով ընդունվելու իրավունք ՀՀ բուհերի այն ֆակուլտետներ, որոնք համապատասխան արտոնություն կստանան ՀՀ Կրթության եւ գիտության նախարարության կողմից: Սովորողները անվճար օգտվում են դպրոցի էլեկտրոնային փոստից (e-mail: student@mikael.arminco.com):

Ուսուցումը իրականացվում է խորացված ծրագրերով, հաշվի են առնվում բուհերի ընդունելության քննությունների առավելագույն պահանջները: Մասնագիտական առարկաների դասավանդումը իրականացնում են միայն Երեւանի պետական համալսարանի, այլ բուհերի փորձառու դասախոսներ:

Մանրամասնությունների համար դիմել Ավան, Թումանյան թաղամաս, 3, թիվ 170 դպրոցի մասնաշենք:
Հեռ. 61-34-37
E-mail:
hmikael@mikael.arminco.com կամ root@mikael.arminco.com

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 5-րդ հարկում, 70/50 քմ, ավտոտնակով: Դրաչյա Քոչար 23 (նախկին Չեխի խանութի մոտ):
Հեռախոս՝ 22-42-68

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան, 9 հարկանի շենքի 1-ին հարկում, Էրեբունու զանգվածում: Ունի մեծ նկուղ, տնտեսական պատշգամբ, 45 քմ բնակմակերեսով: Գերազանց վերանորոգված է:
Հեռ.՝ 47-07-22, 58-18-41

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Հարմարէ նաեւ օֆիսի համար Դեմիրճյան 17 շենք:
Հեռ.՝ 523056, 581841

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայրենական եւ արտասահմանյան կենցաղային էլեկտրական սարքավորումների նորոգում Գյուլբենկյան (Կոստոգովի) 41
Հեռ. 22-22-37

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

սեփականաշնորհված խանութի տարածք 120 քմ Էրեբունի զանգվածում:
Հեռ. 529748, ժամը 9.00-18.00

ԿԵՐԱՄԻԿԱ

մասնագիտացված խանութ-սրահը

առաջարկում է

իտալական, իսպանական, թուրքական հատակի, պատերի եւ արտաքին երեսպատման կերամիկական սալիկների լավագույն տեսականի:

Լավագույն որակ, մատչելի գներ, մասնագիտական սպասարկում, անվճար տեղափոխում:

Հասցեն՝ Չարենցի 7, հեռ. 58-63-58, ֆաքս 55-74-34

«ԱՐՄԷՔՍՊՈ»

Ցուցահանդեսների եւ տոնավաճառների պետական կենտրոնը

ամեն օր մինչեւ հունիսի 13-ը հրավիրում է Ձեզ այցելել «Կահույքի սրահ-97» ցուցահանդես-տոնավաճառը

Ձեզ տրվում է եզակի հնարավորություն ծանոթանալու Հայաստանի պետական եւ մասնավոր արտադրական ձեռնարկությունների, կոմերցիոն ընկերությունների, ԻՏԱԼԻԱՅԻ, ՌՈՒՄԻՆԻԱՅԻ, ԻՐԱՆԻ, ԹՈՒՐՔԻԱՅԻ ներկայացրած արտադրանքի հետ:

Ցուցահանդեսը գործելու է ժամը 11.00-17.00:

Մուտքն ազատ է:

Մեր հասցեն	*Երեւան, Շիրակի 43, «Արմէքսպո» ՑՏՊ կենտրոն, (նախկին ԺՏՆՑ)*
Հեռախոս	*56-54-72, 46-24-19*

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ՄԵՐ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՀՀ առեւտրաարդյունաբերական պալատը կազմակերպում է մեկ եւ երկու շաբաթ տեւողությամբ բիզնես-տուր տարբեր երկրներ

ԹԱՅԼԱՆԴ, ՖՐԱՆՍԻԱ, ԷՄԻՐԱԹՆԵՐ, ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ, ԿԻՊՐՈՍ:

Բիզնես-տուրի ընթացքում դուք կհանդիպեք ձեզ հետաքրքրող բնագավառի գործընկերների հետ, կապահովվեք բարձրակարգ հյուրանոցով, սննդով, տրանսպորտով եւ հետաքրքիր, զվարճալի էքսկուրսիոն ծրագրով:

Գները մատչելի են:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարեք հետեւյալ հեռախոսահամարով 56-52-96:

ՀԱՅԻՆՏՈՒՐ

«Հայինտուր» պետական ձեռնարկությունը (նախկին «Ինտուրիստ») կազմակերպում է Ձեզ համար 14-օրյա հանգիստ **Անթալիայում՝ Միջերկրական ծովի** ափին:

Ուղիղ չարտերային չվերթ Երեւան-Անթալիա-Երեւան:

Առաջին չվերթը **հունիսի 22-ին, հաջորդը հուլիսի 6-ին,** հետագայում՝ **14 օրը** մեկ:

Առաջարկում ենք 3,4,5 աստղանի, ծովափին մոտ գտնվող, հարմարավետ հյուրանոցներ՝ օրը երկու անգամ սնունդով:

Ցանկացողները կարող են տեղավորվել **«Նախարարական կյանք»**հյուրանոցային համալիրում, ուր Ձեզ սպասում է, իրոք, ներքիաթային հանգիստ: Ձեր տրամադրության տակ կլինեն 5 ռեստորան, բազմաթիվ բարեր, դիսկոտեկներ, սաունա, թուրքական բաղնիք, մարզական համալիրներ, լողավազաններ:

Վճարելով ուղեգրի արժեքը, դուք կօգտվեք վերը նշված ծառայություններից անվճար եւ առանց սահմանափակումների՝ ուտելիք եւ զանազան խմիչքներ՝ վիսկի, ջին, գինի, գարեջուր եւ այլն:

Շտապեք ապահովել Ձեզ համար տեղեր, քանի որ դրանց քանակը սահմանափակ է:

Սպասում ենք Ձեզ.
Մեր հասցեն՝ ք.Երեւան 375010
Փավստոս Բյուզանդի թիվ 1
հեռ 56-40-62, 58-22-82, 58-11-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Հայրենական» հրատարակչություն-տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 595. Տպաքանակ 3000. Ստորագրված է տպագրության 9. 06. 1997. Գինը 100 դրամ